

2021: ఏపీ హైకోర్టు:20828

అమరావతిలో ఏపీ హైకోర్టులో..

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

రెండవ అప్పీలు నెంబరు.440 ఆఫ్ 2000

మధ్య:

టి.కమలానాభరెడ్డి, ఎస్.ఓ.ఓ(దివంగత) నరసారెడ్డి, మరో ఇద్దరు

... అప్పీలుదారులు

మరియు

జి.చంద్రశేఖర్ రెడ్డి, ఎస్.ఓ.జి.కృష్ణారెడ్డి, మరొకరు

... ప్రతిస్పందకులు

తీర్పు వెలువడిన తేదీ :04.10.2021

ఆమోదం కోసం సమర్పించబడింది గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

1. స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లను ఆర్డర్ చూడటానికి అనుమతించవచ్చా? అవును/కాదు
2. ఆర్డర్ కాపీని లా రిపోర్టర్స్/జర్నల్స్ కు మార్క్ చేయవచ్చా? అవును/కాదు
3. తన ప్రభువు ఉత్తర్వు యొక్క న్యాయమైన కాపీని చూడాలనుకుంటున్నాడా? అవును/కాదు

ఎం.వెంకట రమణ, జె.

అమరావతిలో ఏపీ హైకోర్టులో..

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

ఎస్.ఎ.నెం.440 ఆఫ్ 2000

తేది : 04.10.2021

మధ్య:

టి.కమలానాభరెడ్డి, ఎస్.ఓ(దివంగత) నరసారెడ్డి, మరో ఇద్దరు

... అప్పీలుదారులు

మరియు

జి.చంద్రశేఖర్ రెడ్డి, ఎస్.ఓ.జి.కృష్ణారెడ్డి, మరొకరు

. . . ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది : ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి

ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది : శ్రీ.ఎస్.ఎస్.భట్

రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1. 2004(5) ఎస్సిసి 762

2. 1987(55) ఎస్.సి.సి.

3. 2006(3) ఎస్సిసి 686

4. ఎయిర్ 2002 రాజ్ 386

5. 2008(4) ఎస్సిసి 594

6. (2002) 3 SCC 676

7. 1983(1) ఎస్సిసి 35

8. ఏఐఆర్ 1996 ఎస్సీ 1140

9. 2008(1) ALD 573
- 10.2012(3) ALD 160
11. ఏఐఆర్ 1951 ఎస్సీ 120
12. ఏఐఆర్ 1949 పిసి 32
13. (1947) ఎసి 484, 486
14. (2001) 3 SCC 179
15. ఏఐఆర్ 1992 సీఏఆర్ 209
- 16.1997(3) ALD 444
- 17.1991(3) ALT 14
18. ఏఐఆర్ 1970 కేరళ 310
19. (1892) AC 473, dt:30-07-1892
20. ఏఐఆర్ 1967 ఎస్సీ 465
21. ఏఐఆర్ 1951 ఎస్సీ 16
22. ఏఐఆర్ 1952 పుంజ్ 387
23. AIR 1961 MYS 62
24. ఏఐఆర్ 1963 ఎస్సీ 1165
25. (1972) 2 SCC 461
- 26.1999(2) MPLJ 31
27. (1973) 2 SCC 60
28. (2011) 4 SCC 567
29. (2017) 3 SCC 702

30. ఏఐఆర్ 1961 ఎస్సీ 808

31.201(2) ALT 501 (DB)

32.1998(2) మద్రాసు ఎల్.డబ్ల్యు.274

33.2008(1) ALD 24 (SC)

34.2021 ఎస్సీసీ ఆన్ లైన్ ఎస్సీ 307 .

35.2005(1) ALD 260

36.చట్టాలు (ఏపీహెచ్) 2021-7-3

ఎం.వెంకట రమణ, జె.

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

రెండవ అప్పీలు నెంబరు.440 ఆఫ్ 2000

తీర్పు:

శ్రీకాళహస్తిలోని అప్పటి సబార్డినేట్ జడ్జి (సీనియర్ సివిల్ జడ్జి) కోర్టు పైలుపై 1999 జీవో నెం.24లో ప్రతివాది ఈ రెండో అప్పీలును సమర్పించారు. అతను మరణించాడు మరియు అప్పీలుదారులు 2 మరియు 3 అతని న్యాయ ప్రతినిధులుగా రికార్డు చేయబడ్డారు, వారు ఈ అప్పీలును కొనసాగిస్తున్నారు.

2. పై దావాలో ప్రతివాదులు పిటిషనర్లు. ఈ రెండో అప్పీలు పెండింగ్ లో ఉండగానే రెండో ప్రతివాది మరణించాడు. మొదటి ప్రతివాది ఆమె ఏకైక చట్టపరమైన ప్రతినిధిగా ఇప్పటికే రికార్డు చేయబడింది.

3. ఫ్లెయింట్ షెడ్యూలు ఆస్తులపై తమ హక్కును, ట్రేటిల్లు ప్రకటించాలని, చనిపోయిన మొదటి అప్పీలుదారును శాంతియుతంగా స్వాధీనం చేసుకోవడానికి, ఈ ఆస్తులను అనుభవించడానికి ఏ విధంగానూ ఆటంకం కలిగించకుండా శాశ్వత నిషేధం ద్వారా నిరోధించాలని ప్రతివాదులు దావా వేశారు.

4. ఫ్లెయింట్ షెడ్యూల్ ఆస్తులు చిత్తూరు జిల్లా నాగులాపురం గ్రామంలో ఉన్న వ్యవసాయ భూములు మరియు ఫ్లెయింట్ షెడ్యూల్లో ఈ క్రింది విధంగా వివరించబడ్డాయి:

Sl.No. సర్వే నెం. హెక్టార్ల విస్తీర్ణం తడి లేదా పొడి

1. ఎస్.నెం.521/2 3.51 సెంట్లు పొడి

2. ఎస్.నెం.571/1 0.52 |

3. ఎ.నెం.571/3 0.81 | 1.33 సెంట్లు తడి

4. ఎస్.నెం.571/2 1.12 సెంట్లు తడి

5. ఎస్.నెం.558/ 0.96 సెంట్లు తడి

ఇకపై వాటిని 'సూట్ ల్యాండ్స్'గా పేర్కొంటారు.

5. శ్రీ టి.ఎ.కుప్పిరెడ్డి, శ్రీమతి సంజీవమ్మ రెండవ ప్రతివాది తల్లిదండ్రులు. నాగులాపురంలో సుమారు రూ.60.00 విలువైన సూట్ భూములు, ఇతర భూములు టి.ఎ.కుప్పిరెడ్డికి చెందినవి. 22.03.1956 నాటి రిజిస్టర్డ్ వీలునామా ద్వారా తన ఆస్తిని బదలాయించాలని ఆదేశిస్తూ 1956 మేలో మరణించాడు. అతని మొత్తం ఆస్తులను ఈ రిజిస్టర్డ్ వీలునామాలో షెడ్యూల్స్ 'ఎ', 'బి' మరియు 'సి' గా మూడు భాగాలుగా విభజించారు. అందులోని 'ఎ' షెడ్యూల్ ఆస్తిని తన భార్య శ్రీమతి సంజీవమ్మకు జీవిత వడ్డీతో పాటు, ఆ తర్వాత రెండో ప్రతివాదికి ఇవ్వడానికి బహూకరించారు. అందులోని 'బి' షెడ్యూలు ఆస్తిని సంపూర్ణ హక్కులతో రెండో ప్రతిస్పందకుడికి ఇచ్చారు. శ్రీ కుప్పిరెడ్డి 'సి' షెడ్యూలు ఆస్తులను జీవితాంతం అందులోనే ఉంచుకుని, ఆ తర్వాత తన భార్యకు అనుకూలంగా బదలాయించాలని, ఆ తర్వాత వాటిని రెండో ప్రతివాదికి ఇవ్వాలని ఆదేశించారు. శ్రీ కుప్పిరెడ్డి దాతృత్వపరుడని, వారి గ్రామంలో చౌశ్రీ, భజన మందిరాన్ని నిర్మించారని, ఆ స్థలాలు ఆయనకు చెందినవేనని పేర్కొన్నారు.

6. శ్రీ కుప్పిరెడ్డి మరణానంతరం శ్రీమతి సంజీవమ్మ, రెండవ సంతానం ఈ ఆస్తులను అనుభవించడం ప్రారంభించారు. శ్రీమతి సంజీవమ్మ 22.03.1982 నాటి ఎక్స్.ఎ.16 సేల్ డీడ్ కింద శ్రీ ఆర్.చెంగల్ రెడ్డి పేరిట ఉన్న 8.37 సెంట్ల తడి భూమితో సహా వాటిలో కొన్నింటిని విలువైన పరిశీలనకు విక్రయించారు.

7. సూట్ భూముల్లో 1 నుంచి 3 అంశాలు శ్రీమతి సంజీవమ్మకు చెందినవి కాగా, 4, 5 అంశాలు రెండో ప్రతివాదికి చెందినవి. శ్రీమతి సంజీవమ్మ 1983 సంవత్సరంలో పక్షవాతంతో బాధపడుతూ తమిళనాడు రాష్ట్రంలోని వెల్లూరులోని క్రీస్టియన్ మెడికల్ కాలేజ్ ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందారు. ఈమె 29.08.1985 న మరణించింది.

8. మృతుడు నాగులాపురం వాసి. రెండవ ప్రతివాదితో సంబంధం ఉందని అతను పేర్కొన్నాడు, దీనిని ప్రతివాదులు వివాదాస్పదం చేశారు. సూట్ భూములకు ఆనుకుని వ్యవసాయ భూములు ఉన్నాయి. మొదట్లో, దావాను మొదటి ప్రతివాది మాత్రమే ఏర్పాటు చేశారు మరియు తరువాత రెండవ ప్రతివాదిని దానికి ఒక పక్షంగా (రెండవ వాది) చేర్చారు.

9. శ్రీమతి సంజీవమ్మ 31.05.1985 (ఎక్స్.ఎ.2) న మొదటి ప్రతివాదికి అనుకూలంగా ఒక సెటిల్మెంట్ డీడ్ను అమలు చేశారని, సూట్ భూములలో 1 నుండి 3 వస్తువులను తనకు ఇచ్చి

ఆనందించారని ప్రతివాదుల వాదన. రెండో ప్రతివాది 29.05.1985 నాటి రిజిస్టర్ డీడ్ ఆఫ్ సెటిల్మెంట్ (ఎక్స్.ఎ.3) ప్రకారం దావా భూములలోని 4, 5 అంశాలను మొదటి ప్రతివాదికి అనుకూలంగా పరిష్కరించాడని, అప్పటి నుండి అతను దానిని స్వాధీనం చేసుకుని ఆనందిస్తూనే ఉన్నాడని ప్రతివాదుల వాదన. మృతుడి తండ్రి చిత్తూరులోని ఏపీఎస్ఈబీలో లోడ్ సర్వేయర్గా పనిచేస్తుండటంతో దావా భూములను కట్టా చేసేందుకు 10.05.1989తో సహా దావా భూముల్లోకి చొరబడేందుకు ప్రయత్నించాడు. అందువల్ల తాము కోరిన ఉపశమనాల కోసం దావా వేయాల్సి వస్తోందని ప్రతివాదులు వాదించారు.

10. మృతుని మొదటి అప్పీలుదారు దావాలో ప్రతివాదుల వాదనను వ్యతిరేకిస్తూ, వారు ఏర్పాటు చేసిన కేసును ఖండిస్తూ లిఖితపూర్వక వాంగ్మూలం దాఖలు చేశాడు.

11. సూట్ భూముల్లో 1 నుంచి 3 వరకు ఉన్న వస్తువులను శ్రీమతి సంజీవమ్మ తనకు రూ.32,000/-కు అమ్మారని, అందులో రూ.30,000/- పొందారని, 22.11.1989న అమ్మకానికి ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారని, దాని కింద ఈ భూములను తనకు అప్పగించారని మృతుడి మొదటి పిటిషనర్ ప్రత్యేకంగా వాదించారు. అదేవిధంగా రెండో ప్రతివాది 25.06.1984న తనకు రూ.20 వేలకు సూట్ భూముల్లోని 4, 5 వస్తువులను విక్రయించి, ఆ భూములను తనకు అప్పగించారని వాదించారు. ఈ రెండు ఒప్పందాల ప్రకారం తన విక్రేతలు చేసిన అమ్మకానికి ఒప్పందంలో భాగంగా ఈ భూములను తన ఆధీనంలోకి తీసుకున్నారని, వాటిని తాను అనుభవిస్తున్నానని ఆయన వాదించారు.

12. శ్రీమతి సంజీవమ్మ 31.05.1985 నాటి సెటిల్ మెంట్ డీడ్ ను మొదటి ప్రతివాదికి అనుకూలంగా అమలు చేసిన ప్రతివాదుల వాదన నిజం కాదని, 1983 సంవత్సరంలో ఎక్కడో ఒక చోట గుండెపోటుకు గురై, 29.08.1985 న మరణించే వరకు నడవలేని, మాట్లాడలేని స్థితిలో ఉందని మృతురాలి మొదటి పిటిషనర్ వాదించారు. 29.08.1985న రెండో ప్రతివాది మొదటి ప్రతివాదికి అనుకూలంగా అమలు చేసిన 4, 5 అంశాలకు సంబంధించి సెటిల్మెంట్ డీడ్ను ఆయన ఖండించారు. తనకు అనుకూలంగా కుదుర్చుకున్న అమ్మకపు ఒప్పందాల ప్రకారం తన హక్కులను కాలరాసేందుకే ఈ సెటిల్మెంట్ దస్తావేజులు తీసుకొచ్చారని ఆయన వాదించారు. ఈ సెటిల్మెంట్ డీడ్ను అమలు చేసే హక్కు శ్రీమతి సంజీవమ్మకు గానీ, రెండో ప్రతివాదికి గానీ లేదని, ఇవి మోసపూరిత లావాదేవీలని, ఈ సెటిల్మెంట్ డీడ్లు కల్పితమని వాదించారు. తాను సూట్

భూముల్లో పంటలు పండించానని, ప్రతివాదులను నిర్వీర్యం చేసేందుకు తాను చేసిన ప్రయత్నాలను ఆయన ఖండించారు.

13. అభ్యర్థనల ఆధారంగా, విచారణ కోసం సమస్యలు పరిష్కరించబడ్డాయి:

1. 29.05.1985 నాటి సెటిల్మెంట్ డీడ్ నిజమా, చెల్లుబాటు అవుతుందా మరియు ప్రతివాదికి కట్టుబడి ఉందా?

2. 31.05.1985 నాటి సెటిల్మెంట్ డీడ్ నిజమా, చెల్లుబాటు అవుతుందా మరియు ప్రతివాదికి కట్టుబడి ఉందా?

3. 22.11.1981 నాటి అమ్మకపు ఒప్పందం నిజమా, చెల్లుబాటు అవుతుందా?

4. 25.06.1984 నాటి అమ్మకపు ఒప్పందం నిజమా, చెల్లుబాటు అవుతుందా?

5. దావా వేసిన తేదీ నాటికి పిటిషనర్ సూట్ భూములను కలిగి ఉన్నాడా?

6. పిటిషనర్ కోరిన విధంగా టైటిల్ ప్రకటించే అర్హత ఉందా?

7. ప్రార్థించిన విధంగా శాశ్వత నిషేధానికి పిటిషనర్ అర్హుడేనా?

8. ఏ ఉపశమనం?

14. పార్టీలు విచారణకు వెళ్ళాయి. మొదటి ప్రతిస్పందకుడు తనను తాను పి.డబ్ల్యు.1 గా మరియు రెండవ ప్రతిస్పందకుడు పి.డబ్ల్యు.2 గా పరిశీలించాడు. ఎక్స్.ఎ3 సెటిల్మెంట్ డీడ్కు అనుబంధంగా ఉన్న పి.డబ్ల్యు.3ని వారి తరపున పరిశీలించారు. ప్రతివాదుల తరపున ఎక్స్.ఎ1 నుంచి ఎక్స్.ఎ.17 వరకు ఆధారపడతారు. విచారణలో మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారు తరపున, అతను తనను తాను D.W.1, D.W.2 మరియు D.W.3 అమ్మకానికి ఎక్స్.బి.1 ఒప్పందానికి ధృవీకరించినట్లుగా, D.W.3 మరియు D.W.9 అమ్మకానికి ఎక్స్.బి.2 ఒప్పందానికి ధృవీకరణదారులుగా తనను తాను పరీక్షించుకున్నాడు. విచారణలో అతని తరపున D.W.4 నుంచి D.W.8, D.W.10 మరియు D.W.11, Ex.B3 నుంచి Ex.B25 వరకు సాక్ష్యం ఇవ్వడంపై మరింత ఆధారపడి ఉంటుంది. Ex.X1 మరియు Ex.X2 లు D.W.7 ద్వారా మార్గం చేయబడ్డాయి.

15. సాక్ష్యాధారాలు, సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా విచారణ న్యాయమూర్తి ఈ వ్యాజ్యాన్ని తోసిపుచ్చారు. తిరుపతిలోని మూడో అదనపు జిల్లా జడ్జి కోర్టులో దాఖలైన పిటిషన్ పై 1996 నాటి అప్పీల్ జీవో

నెం.42లో ట్రయల్ కోర్టు డిక్రీని, తీర్పును తిప్పికొడుతూ, ప్రతివాదులకు అనుకూలంగా, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుకు వ్యతిరేకంగా తీర్పును వెలువరించింది.

16. మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు అప్పీలేట్ కోర్టు యొక్క డిక్రీ మరియు తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా పై పరిస్థితులలో ఈ రెండవ అప్పీలుకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుంది.

17. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి, ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఎస్.ఎస్.భట్ వాదనలు వినిపించారు.

18. 20.07.2000 న చట్టానికి సంబంధించిన ఈ క్రింది గణనీయమైన ప్రశ్నలకు ఈ రెండవ అప్పీలు ఆమోదించబడింది:

1. దావా షెడ్యూలు ఆస్తి పిటిషనర్ వద్ద లేనప్పుడు టైటిల్ మరియు స్వాధీన ప్రకటన కోసం దావా నిర్వహించబడుతుందా? 2. దావా షెడ్యూలు ఆస్తిని ప్రతివాది కలిగి ఉన్నాడని గుర్తించిన తరువాత అప్పీలేట్ కోర్టు టైటిల్ ప్రకటన కోసం మరియు నిషేధానికి దావాను ఆదేశించగలదా? 3. పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన దావా నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 ద్వారా కొట్టబడిందా?

19. ఈ అప్పీలుపై విచారణ సందర్భంగా పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి, చట్టానికి సంబంధించిన అదనపు గణనీయమైన ప్రశ్నను రూపొందించాలని అభ్యర్థించారు, అవి ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

"తీర్పును రచించిన అదే ప్రీసైడింగ్ జడ్జి నమోదు చేసిన మౌఖిక సాక్ష్యాల ఆధారంగా ట్రయల్ కోర్టు యొక్క ప్రీసైడింగ్ జడ్జి నిర్ధారించిన ట్రయల్ కోర్టు యొక్క ఫలితాలను మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు తిప్పికొట్టగలదా లేదా లేదా ఈ ప్రక్రియలో మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు తన విధులను సక్రమంగా నిర్వహించిందా లేదా?"

20. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి వాదనలు వినిపిస్తూ సెక్షన్ 100 సిపిసి ప్రకారం అవసరమైతే ఆ అంశాల ఆధారంగా చట్టానికి సంబంధించిన ఇతర ముఖ్యమైన ప్రశ్నలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి ఈ కోర్టు సిద్ధంగా ఉందని వాదించారు.

21. సెక్షన్ 100 సిపిసి పరంగా మరియు ఆర్డర్ ఎక్స్‌ఎల్‌ఐబి రూల్ 2 సిపిసి పరంగా అటువంటి ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదని ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఎస్.ఎస్.భట్ వాదించారు.

22. అయితే తన వాదనను బలపరుస్తూ పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి త్యాగరాజన్, శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి బి.కోయిల్, OTHERS1 17వ పేరాలో ఇలా పేర్కొన్నారు.

సెక్షన్ 100 సిపిసిలోని సబ్ సెక్షన్ (5) ప్రకారం అలా రూపొందించిన ప్రశ్నపై అప్పీలును విచారించాలని, అప్పీలు విచారణలో ప్రతివాదికి అలాంటి ప్రశ్న లేదని వాదించడానికి అనుమతించాలని పేర్కొంది. ఈ ఉపవిభాగంలో ఏదీ నమోదు చేయవలసిన కారణాల వల్ల, అటువంటి ప్రశ్నను కలిగి ఉందని సంతృప్తి చెందితే, అది రూపొందించని మరే ఇతర గణనీయమైన చట్టం ప్రశ్నపై అప్పీలును విచారించే కోర్టు అధికారాన్ని హరించినట్లు లేదా తగ్గించినట్లు పరిగణించబడదని షరతు పేర్కొంది.

23. ఈ తీర్పులో క్షితిష్ చంద్ర పురోహిత్ వర్సెస్ సంతోష్ కుమార్ పుర్రైత్ 2 గురించి కూడా ప్రస్తావించబడింది మరియు ఆ సందర్భంలో పేరా-18 లో ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:

"----- ఈ కేసు కేవలం చట్టానికి సంబంధించిన ప్రశ్న కాదని, చట్టానికి సంబంధించిన గణనీయమైన సమస్య అని హైకోర్టు సంతృప్తి చెందాలని ఈ కోర్టు యొక్క త్రిసభ్య ధర్మాసనం (ఎ) అభిప్రాయపడింది; (బి) పిటిషన్ ను లేవనెత్తడానికి అనుమతించడానికి గల కారణాలను కూడా నమోదు చేయాలి; (సి) చట్టానికి సంబంధించిన గణనీయమైన సమస్యను రూపొందించడం మరియు ప్రత్యర్థి పక్షాన్ని నోటీసులో ఉంచడం మరియు సమస్యను పరిష్కరించడానికి న్యాయమైన మరియు సరైన అవకాశం ఇవ్వడం దీని విధి; (డి) అది లేనప్పుడు, రెండవ అప్పీలు విచారణ చట్టవిరుద్ధం అవుతుంది."

24. పై అధికార త్యాగరాజన్ ప్రస్తావించిన ఉషాభాయ్, బాలకృష్ణ తదితరులపై ఇదే సందర్భంలో పిటిషనర్ల తరపున మరియు ఆధారపడతారు.

25. పిటిషనర్లు కూడా ఓం ప్రకాష్ వర్సెస్ MANOHARLAL4 రాజస్థాన్ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై కూడా ఆధారపడారు, వాదనల సమయంలో కూడా, ప్రతివాదులకు అటువంటి ప్రశ్నలను

ఎదుర్కొనే అవకాశం కల్పిస్తే, ఇంత గణనీయమైన చట్టాన్ని రూపొందించవచ్చని రాజస్థాన్ హైకోర్టుకు చెందిన ఒక తెలివైన సింగిల్ జడ్జి అభిప్రాయపడ్డారు.

26. ఈ అదనపు గణనీయమైన ప్రశ్నను ఇప్పుడు ప్రస్తావిస్తున్నారు, ఎందుకంటే రెండు పక్షాల తరపున మెటీరియల్ మరియు సాక్ష్యాల ఆధారంగా కఠినమైన వాదనలు ముందుకు వస్తాయి, దాని నిర్ధారణ అవసరమా అని పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి మాత్రమే. అందువల్ల, రెండవ అప్పీలును ఆమోదించే సమయంలో రూపొందించిన పైన పేర్కొన్న గణనీయమైన ప్రశ్నలతో పాటు చట్టం యొక్క ఈ అదనపు గణనీయమైన ప్రశ్నను ఇప్పుడు పరిశీలిస్తున్నారు.

27. ఈ రెండవ అప్పీలులో వివాద స్వభావాన్ని, తీర్పు పరిధిని పరిగణనలోకి తీసుకొని, పిటిషనర్ల తరపున లేవనెత్తిన ఈ గణనీయమైన ప్రశ్నలన్నీ ఇప్పుడు కలిసి పరిగణనలోకి తీసుకోబడ్డాయి. అలా చేయడంలో మరొక కారణం, ఈ గణనీయమైన ప్రశ్నలన్నింటినీ నిర్ణయించడంలో, రికార్డులో ఉన్న మెటీరియల్ మరియు సాక్ష్యాల స్వభావం, వీటిని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం తప్పనిసరిగా అతివ్యాప్తి చెందుతుంది.

28. హక్కు, బిరుదుల ప్రకటనకు సంబంధించిన దావాలో, వివాదంలో ఉన్న ఆస్తులపై తన హక్కును నిరూపించుకోవాల్సిన బాధ్యత పిటిషనర్లపై ఉంటుందని, ఆ ప్రక్రియలో ప్రతివాది విషయంలో బలహీనత లేదా లోపాలపై ఆధారపడకూడదని చట్టం నిర్ధారించింది. 29. అనంతూల సుధాకర్ వర్సెస్ పి.బుచ్చిరెడ్డి 5 పిటిషనర్ల కోసం రాసిన కేసులో కేవలం శాశ్వత నిషేధాజ్ఞల దావాతో సహా ఈ తరహా దావాను కవర్ చేసే సాధారణ సూత్రాలు 11వ పేరాలో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొనబడ్డాయి:

"11. శాశ్వత ఆంక్షల కోసం దావా వేయడం ఎప్పుడు, తత్ఫలిత ఉపశమనంగా డిక్లరేషన్ మరియు / లేదా స్వాధీనం కోసం దావా వేయడం ఎప్పుడు అవసరం అనే సాధారణ సూత్రాలు బాగా పరిష్కరించబడ్డాయి. వాటిని క్లుప్తంగా ప్రస్తావించవచ్చు.

11.1) పిటిషనర్ ఒక ఆస్తిని చట్టబద్ధంగా లేదా శాంతియుతంగా కలిగి ఉంటే మరియు అటువంటి స్వాధీనాన్ని ప్రతివాది జోక్యం చేసుకున్నప్పుడు లేదా బెదిరించినట్లయితే, నిషేధాజ్ఞ కోసం దావా వేయబడుతుంది. నిషేధ నిషేధాన్ని కోరడం ద్వారా మంచి బిరుదును నిరూపించని ఏ వ్యక్తి నుండినైనా తన ఆస్తిని

రక్షించుకునే హక్కు ఒక వ్యక్తికి ఉంది. కానీ తప్పుగా ఆధీనంలో ఉన్న వ్యక్తి నిజమైన యజమానిపై నిషేధానికి అర్హుడు కాదు.

11.2) పిటిషనర్ యొక్క బిరుదు వివాదాస్పదం కానప్పుడు, అతని ఆధీనంలో లేనప్పుడు, అతని స్వాధీనం కోసం దావా వేయడం మరియు అవసరమైతే, అదనంగా నిషేధాన్ని కోరడం అతని పరిష్కారం. స్వాధీనానికి దూరంగా ఉన్న వ్యక్తి, స్వాధీన ఉపశమనం పొందకుండా, నిషేధాజ్ఞల ఉపశమనం పొందలేడు.

11.3) పిటిషనర్ ఆధీనంలో ఉండి, ఆస్తిపై అతని హక్కు వివాదంలో ఉన్నప్పుడు, లేదా మేఘం కింద, లేదా ప్రతివాది దానిపై హక్కును నొక్కిచెప్పినప్పుడు మరియు ప్రతివాది నుండి బహిష్కరణకు గురయ్యే ప్రమాదం కూడా ఉన్నప్పుడు, పిటిషనర్ ట్రిటిల్ ప్రకటన మరియు తత్ఫలితంగా నిషేధ ఉపశమనం కోసం దావా వేయవలసి ఉంటుంది. పిటిషనర్ యొక్క శీర్షిక ఒక మేఘం కింద లేదా వివాదంలో ఉన్నప్పుడు మరియు అతను ఆధీనంలో లేనప్పుడు లేదా స్వాధీనాన్ని స్థాపించలేకపోతే, తప్పనిసరిగా పిటిషనర్ డిక్లరేషన్, స్వాధీనం మరియు నిషేధాల కోసం దావా దాఖలు చేయాల్సి ఉంటుంది."

30. శ్రీమతి సంజీవమ్మ మరియు ఆమె కుమార్తె, అనగా రెండవ ప్రతివాదికి సూట్ ప్రాపర్టీస్ లోని 1 నుండి 3/4 మరియు 5 అంశాలకు హక్కు, శీర్షిక మరియు ఆసక్తి ఉన్నాయి. ఎక్స్.బి1, ఎక్స్.బి.2 ఒప్పందాల ప్రకారం వారి నుంచి ఈ మొత్తాలను కొనుగోలు చేశారనే ఆరోపణపై విచారణలో మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుని వాదించే స్వభావం ఈ స్థితిని బలపరుస్తుంది. వారి జీవితకాలంలో, వారు ఈ ఆస్తుల నుండి థర్డ్ పార్టీ వడ్డీని సృష్టించడానికి లేదా చట్టబద్ధంగా గుర్తించబడిన ఏదైనా ఆస్తి బదిలీ మార్గాల ద్వారా తమను తాము ఉపసంహరించుకునే హక్కును కలిగి ఉన్నారు, చెల్లుబాటు అయ్యే మరియు చట్టబద్ధమైన లావాదేవీల ద్వారా దానికి సంబంధించి హక్కు, ట్రిటిల్ మరియు ఆసక్తిని తెలియజేయవచ్చు.

31. అటువంటి పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు, దావా భూములపై హక్కు, హక్కు మరియు ఆసక్తి వారి జీవితకాలంలో వారి వద్దే ఉన్నప్పుడు, మొదటి ప్రతివాదితో పాటు రెండవ ప్రతివాది సహ-ప్రతివాది

హోదాను పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు, ఈ కేసులో పిటిషనర్ల వాదన దృష్ట్యా ఆ సందర్భంలో రుజువు భారానికి సంబంధించిన ఆవశ్యకతను ప్రత్యేకంగా పరిష్కరిస్తారు.

32. ఏదేమైనా, మొదటి ప్రతిస్పందకుడు 31.05.1985 మరియు 29.05.1985 తేదీల నాటి ఎక్స్.ఎ2 మరియు ఎక్స్.ఎ3 సెటిల్మెంట్ డీడ్ల ద్వారా ఈ భూములలో స్వాధీన హక్కు కలిగి ఉన్నాడని, సెటిల్మెంట్ తమ జీవిత ప్రయోజనాలను అందులో నిలుపుకున్నారని మరియు వారి జీవితకాలం తర్వాత, అతను వాటిని పొందడానికి అర్హుడని నిరూపించాలి.

33. ఈ సందర్భంలో ముఖ్యమైన అంశం ఏమిటంటే, రెండవ ప్రతిస్పందకుడు ఈ లావాదేవీలకు మద్దతు ఇచ్చాడు.

34. రెండవ ప్రతిస్పందకుడు పి.డబ్ల్యు.2 గా సాక్ష్యం కాకుండా, ఎక్స్.ఎ.3 సెటిల్మెంట్ డీడ్ యొక్క ధృవీకరణదారుల్లో ఒకరైన పి.డబ్ల్యు.3 యొక్క సాక్ష్యాలు రికార్డులో ఉన్నాయి. Ex.A3 లావాదేవీకి సంబంధించి ప్రతివాదుల వెర్షన్ కు అతడు మద్దతు ఇచ్చాడు. రెండో ప్రతివాది తన సమక్షంలో, మరో ప్రతివాది శ్రీ రంగనాథన్ సమక్షంలోనే అమలు చేశారని ఆయన వాంగ్మూలంలో పేర్కొన్నారు. చిత్తూరు సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయంలో రిజిస్టర్ అయింది. ఎక్స్.ఎ.3 నుండి చూసినట్లుగా, పి.డబ్ల్యు.3 మరియు శ్రీ రంగనాథన్ యొక్క సంతకాలు దీనికి ధృవీకరణదారులుగా కనిపిస్తాయి మరియు దీనిని శ్రీ మనోహర్ పిల్లై అనే వ్యక్తి వ్రాశాడు.

35. విచారణలో ప్రతివాదుల తరపున సాక్ష్యాధారాల సమక్షంలో, Ex.A3 కింద ఈ లావాదేవీ రుజువు చేయబడుతుంది. సాక్ష్యాన్ని తిరస్కరించడానికి ఎటువంటి కారణం లేదు కాబట్టి ప్రతివాదుల తరపున రికార్డు చేయండి.

36. ఎక్స్.ఎ2 సెటిల్మెంట్ డీడ్ను కూడా చిత్తూరులో శ్రీమతి సంజీవమ్మ అమలు చేశారు. రెండో ప్రతిస్పందకుడు దానిని ధృవీకరించాడు. అందులో వివరించిన విధంగా శ్రీమతి సంజీవమ్మ ఎడమ బొటన వేలి ముద్ర ఉంది.

37. విచారణ సమయంలో అటెస్టర్లు లేదా రచయితల్లో ఎవరినీ పరిశీలించనందున ఎక్స్.ఎ2కు సంబంధించి ఎటువంటి రుజువులు ఇవ్వబడలేదని విచారణ న్యాయమూర్తి భావించారు. అదేవిధంగా, ఈ రెండు సెటిల్మెంట్ డీడ్లకు సంబంధించి ఎలాంటి సాక్ష్యాధారాలు లేవని ఎక్స్.ఎ3,

ట్రయల్ జడ్జి కనుగొన్నారు. చిత్తూరులో ఈ డాక్యుమెంట్ల అమలు, వాటి రిజిస్ట్రేషన్ అవసరమని ట్రయల్ జడ్జి తేల్చిచెప్పారు.

38. పిటిషనర్ల తరపున వారు వాదించిన మరో అంశం ఏమిటంటే, శ్రీమతి సంజీవమ్మ పక్షవాతం కారణంగా ఎక్స్.బి.2 లావాదేవీ సమయంలో తీవ్ర అస్వస్థతకు గురయ్యారు, వేలూరులో ఆమెకు లభించిన చికిత్స గురించి కూడా ప్రస్తావించారు. ఈ నేపథ్యంలో చిత్తూరులో జి.కృష్ణారెడ్డి అనే వ్యక్తి ఇంట్లో ఉంటున్న రెండో ప్రతివాదికి అక్రమ సంబంధం ఉందని విచారణలో వాదించారు.

39. చిత్తూరులో ఎక్స్.ఎ2, ఎక్స్.ఎ.3లను అమలు చేయడం, రిజిస్ట్రేషన్ చేయడం ఈ లావాదేవీలను విస్మరించడానికి ఒక కారణం లేదా కారకం కాజాలదు. శ్రీ జి.కృష్ణారెడ్డి-డి.డబ్ల్యు.11 మొదటి ప్రతిస్పందకుని తండ్రి. D.W.10 శ్రీమతి గోవిందమ్మ అతని భార్య మరియు మొదటి ప్రతిస్పందకుని తల్లి. మొదటి ప్రతిస్పందకుడిని రెండవ ప్రతిస్పందకుడు స్వీకరించారని మరియు శ్రీమతి సంజీవమ్మ కూడా 2021:APHC:20828 14 ఈ సంబంధాన్ని ప్రోత్సహించారని ప్రతివాదుల వాదన. అయితే ఈ దత్తతకు సరైన ఆధారాలు లేవు. కానీ, రెండో ప్రతిస్పందకుడు మొదటి ప్రతిస్పందకురాలిని పెంచి పోషించాడని మరియు అతను ఆమెను తన అత్త అని పిలుస్తున్నాడని రికార్డులో ఉన్న ఆధారాలు రుజువు చేస్తున్నాయి. శ్రీ జి.కృష్ణారెడ్డి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విద్యుత్ బోర్డు ఉద్యోగి. ఆ సమయంలో నాగులాపురంలో పనిచేస్తుండగా రెండో ప్రతివాదితో తనకు, తన కుటుంబ సభ్యులకు సంబంధం ఏర్పడిందని పిటిషనర్ల వాదన. ఈ కేసులో రికార్డుల్లో ఉన్న సాక్ష్యాలను బట్టి కృష్ణారెడ్డి, ఆయన భార్య, ఆయన పిల్లలు, రెండో ప్రతివాదికి ఉన్న అనుబంధం స్పష్టమవుతోంది. అయితే వీరిద్దరి మధ్య ఉన్న ఈ సంబంధాన్ని డిడబ్ల్యు. 11గా శ్రీకృష్ణారెడ్డితో పాటు ప్రతివాదులు తీవ్రంగా ఖండించారు. మొదటి ప్రతివాది, అతను 6 లేదా 7 సంవత్సరాల వయస్సు నుండి రెండవ ప్రతివాది మరియు ఆమె తల్లితో ఉన్నాడు, అతను పెద్దవాడయ్యాడు, బెంగళూరులో ఇంజనీరింగ్ కోర్సు చేశాడు మరియు విచారణ తేదీ నాటికి, అతను బెంగళూరులో ఇంజనీర్ గా పనిచేస్తున్నాడు.

40. సూట్ భూములు నాగులాపురంలో ఉన్నాయి. ఈ భూములకు సంబంధించిన డాక్యుమెంట్లు లేదా నాగులాపురంలో ఏదైనా స్థిరాస్తులు సంబంధిత ప్రదేశంలో రిజిస్టర్ అయి ఉండవచ్చు. అయితే వారిని ఉరితీసి చిత్తూరులో రిజిస్టర్ చేయించారు. మృతుడిని తప్పించడానికి, ఈ లావాదేవీలను తన దృష్టికి రాకుండా ఉండేందుకు జి.కృష్ణారెడ్డి ప్రోద్బలంతోనే వాటిని ఉరితీసి చిత్తూరులో రిజిస్టర్ చేయించారని పిటిషనర్లు ఆరోపించారు.

41. చిత్తూరులో ఈ డాక్యుమెంట్ల రిజిస్ట్రేషన్లు ఎలాంటి అడ్డంకులు లేనప్పుడు, ఈ సందర్భంలో పిటిషనర్ల వాదన నిలబడదు. చిత్తూరులో ఈ లావాదేవీలకు దిగాలని పార్టీలు నిర్ణయించాయి. చిత్తూరు సమీపంలోని పోతంబట్టు నివాసి అయినప్పటికీ తనకు నాగులాపురంలో భూములు ఉన్నాయని పి.డబ్ల్యు.3 వాంగ్మూలం ఇచ్చారు. అతను ఎక్స్.ఎ3 సెటిల్మెంట్ డీడ్కు అటెస్టర్గా ఉన్నాడు.

42. P.W.2 - Ex.A2 సెటిల్ మెంట్ డీడ్ కు సంబంధించి రెండో ప్రతిస్పందకుడు సాక్ష్యంగా ఇవ్వబడ్డాడు. శ్రీమతి సంజీవమ్మ వేలిముద్రలను ఎక్స్.ఎ.2 పై బలవంతంగా తీసుకున్నారని క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో రెండవ ప్రతివాది అయిన పి.డబ్ల్యు.2కు పిటిషనర్ల తరపున ఒక సూచన ఇవ్వబడింది. పిటిషనర్ల వాదనను సూచించే ఈ సూచన ఎక్స్.ఎ.2 సెటిల్మెంట్ డీడ్లో కనిపించే వేలిముద్రల గురించి ఎటువంటి వివాదాన్ని తొలగించి, అవి శ్రీమతి సంజీవమ్మకు చెందినవిగా భావించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. ఈ పరిస్థితి వాస్తవానికి రెండవ ప్రతివాది పి.డబ్ల్యు.2 యొక్క సాక్ష్యానికి మద్దతును మరియు ధృవీకరణను అందిస్తుంది, ఆమె తల్లి అమలు చేసిన ఎక్స్.ఎ2 సెటిల్మెంట్ డీడ్కు సంబంధించి సాక్ష్యం ఇచ్చింది.

43. శ్రీమతి సంజీవమ్మ ఆరోగ్య పరిస్థితికి సంబంధించి పి.డబ్ల్యు.1, పి.డబ్ల్యు.2ల నుంచి, ఎక్స్.ఎ.52 నుంచి ఎక్స్.ఎ.58 వరకు వైద్య రికార్డులు ఉన్నాయి. ఏదేమైనా, ఆమె కదలలేని మరియు మాట్లాడలేని తీవ్రమైన స్థితిలో ఉందని పిటిషనర్ల నిర్దిష్ట వాదనకు మౌఖిక లేదా డాక్యుమెంటరీ ఆధారాలు లేవు. ఈ విషయంలో ప్రతివాదులకు క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో మృతుడు మొదట అంగీకరించాడు. ఏదేమైనా, అప్పీలుదారుల యొక్క ఈ సంస్కరణను తీవ్రంగా దెబ్బతీసే ఒక అంగీకారం, ఎక్స్.బి 1 ఒప్పందానికి డి.డబ్ల్యు.2 యొక్క సాక్ష్యంలో ఉంది. శ్రీమతి సంజీవమ్మ చనిపోవడానికి మూడు నెలల ముందు, ఆమె అస్వస్థతకు గురైనప్పుడు ఆరోగ్యంగా ఉన్నారని క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో పేర్కొన్నారు. ఈ విధంగా శ్రీమతి సంజీవమ్మ ఆరోగ్య పరిస్థితి ఎక్స్.ఎ.2 లావాదేవీలో ప్రవేశించే స్థితిలో లేదని డి.డబ్ల్యు.2 యొక్క ఈ ప్రకటన రుజువు చేస్తోంది. ఆమె తమిళంలో సంతకం చేసినప్పటికీ పక్షవాతంతో బాధపడుతుండటంతో ఆమె ఎడమ బొటనవేలి ముద్రలను ఎక్స్.ఎ2పై తీశారు.

44. అటువంటి సందర్భంలో, ఆమె ఎక్స్.ఎ2 సెటిల్మెంట్ డీడ్ను అమలు చేసినట్లు ప్రతివాదుల నుండి ఆధారాలు లభించినప్పుడు, ఆ వాస్తవాన్ని స్వయంగా గ్రహించి, దాని పరిధిలోకి వచ్చిన

భూములను రెండవ ప్రతివాదికి అనుకూలంగా ఇచ్చినప్పుడు, పిటిషనర్లు ఏర్పాటు చేసిన డిఫెన్స్ విఫలం కావాలి.

45. ఈ విధంగా, రికార్డులో ఉన్న అంశాలను బట్టి, ప్రత్యేకించి పిటిషనర్లు ఏర్పాటు చేసిన డిఫెన్స్ నేపథ్యంలో, ఎక్స్.ఎ2 మరియు ఎక్స్.ఎ3 కింద సెటిల్మెంట్ పత్రాలు రుజువు చేయబడ్డాయని మరియు మొదటి ప్రతివాదికి అందులో పేర్కొన్న పరిమితికి లోబడి రెండవ ప్రతివాది మరియు ఆమె తల్లి శ్రీమతి సంజీవమ్మకు దావా భూములను ప్రదానం చేశారని తిరుగులేని అంచనా. ఈ విధంగా, దావా భూములకు సంబంధించి హక్కు, పట్టా మరియు ఆసక్తి మొదటి ప్రతివాదికి బదిలీ చేయబడ్డాయి.

46. ఎక్స్.బి1, ఎక్స్.బి2 అమ్మకపు ఒప్పందాల ప్రభావాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఈ సందర్భంలో పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సింది ఆస్తి బదిలీ చట్టంలోని సెక్షన్ 53-ఎ ప్రకారం పిటిషనర్ల వాదన, ఎందుకంటే ఈ అమ్మకపు ఒప్పందాల ప్రకారం శ్రీమతి సంజీవమ్మ మరియు రెండవ ప్రతివాది దావా భూములను దాని కింద ఒప్పందంలో భాగంగా స్వాధీనం చేసుకున్నారని వారి వాదన.

47. ఆస్తి బదిలీ చట్టంలోని సెక్షన్ 53-ఎ ప్రకారం, ఒప్పందానికి అనుగుణంగా ఆస్తిని కలిగి ఉన్న వ్యక్తి, దాని పాక్షిక పనితీరులో రక్షణకు అర్హులు. (శ్రీమంత్ శ్యామ్ రావ్ సూర్యవంశీ మరియు మరొకరు వి. ప్రహ్లాద్ బైరోబా సూర్యవంశీ (మరణించారు) మరియు OTHERS6). అదే సమయంలో, బదిలీ చేయబడ్డ వ్యక్తి తన కాంట్రాక్ట్ యొక్క తన భాగాన్ని నిర్వర్తించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడని రుజువు చేయాలి.

48. అందువల్ల, ఎక్స్.బి1 మరియు ఎక్స్.బి2 ఒప్పందాల కింద ఒప్పందాలను విచారణలో అమ్మకానికి ఏర్పాటు చేయడం మరియు ఆస్తి బదిలీ చట్టంలోని సెక్షన్ 53-ఎ కింద ఈ ప్రయోజనాన్ని పొందడానికి అతను తన వంతు ఒప్పందాన్ని నిర్వహించడానికి సిద్ధంగా మరియు సిద్ధంగా ఉన్నాడని నిరూపించుకోవాల్సిన బాధ్యత మరణించిన మొదటి ప్రతివాదిపై ఉంది.

49. 22.11.1981న శ్రీమతి సంజీవమ్మ మృతుని మొదటి అప్పీలుదారు పేరు మీద అమ్మకానికి పెట్టిన రిజిస్టర్ కాని ఒప్పందాన్ని ఎక్స్.బి1 అంటారు. సూట్ భూముల్లోని 1 నుంచి 3 వస్తువులను రూ.32,000/- పరిగణనలోకి తీసుకునేందుకు ఆమె అంగీకరించారని, 6 (2002) 3 ఎస్ సీసీ 676

2021:ఏపీహెచ్ సీ:20828 17 కింద రూ.30,000/- అందుకున్న తర్వాత ఈ భూములను మృతుడి మొదటి అప్పీలుదారుకు అప్పగించారని పిటిషనర్ల వాదన. అందువల్ల, విక్రేతకు విక్రయించడానికి ఈ ఒప్పందం ప్రకారం చెల్లించాల్సిన మిగిలిన రూ.2,000/- అని వారి వాదన.

50. ఎక్స్.బి1లో పేర్కొన్న ఈ భూముల అమ్మకానికి కారణం ఆమె కుటుంబ ఖర్చులు, వైద్య ఖర్చులు. అందులో శ్రీమతి సంజీవమ్మ సంతకం తమిళంలో ఉంది. డి.డబ్ల్యు.2 మరియు డి.డబ్ల్యు.3 దీనిని ధృవీకరించాయి మరియు దాని విషయాల ప్రకారం శ్రీ మనోహరన్ అనే వ్యక్తి దాని రచయిత.

51. మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుని సాక్ష్యాలతో పాటు, విచారణలో ఈ ఇద్దరు అటెస్టర్లను డి.డబ్ల్యు.2 మరియు డి.డబ్ల్యు.3 గా పరిశీలించిన ఆధారాలు ఉన్నాయి. అమ్మకపు పరిశీలనను స్వీకరించిన తరువాత విక్రేత అమ్మకానికి ఎక్స్.బి.1 ఒప్పందాన్ని అమలు చేశాడని వారు ఈ లావాదేవీకి మద్దతు ఇచ్చారు.

52. విచారణ న్యాయమూర్తి వారి సాక్ష్యాన్ని అంగీకరించి, తద్వారా ఎక్స్.బి.1 రుజువైందని తీర్పునిచ్చారు. ఏదేమైనా, డి.డబ్ల్యు.2 మరియు డి.డబ్ల్యు.3 యొక్క సాక్ష్యంతో పాటు డి.డబ్ల్యు.1 గా మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారు యొక్క సాక్ష్యం ఈ లావాదేవీని రుజువు చేయలేదని, అందువల్ల ఎక్స్.బి 1 ను విశ్వసించలేదని మొదటి అప్పీలేట్ జడ్జి ఈ తీర్పును తిప్పికొట్టారు.

53. డి.డబ్ల్యు.2 మరియు డి.డబ్ల్యు.3 తమ సంబంధాన్ని మరియు మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుని అంగీకరించారు. అనుభవజ్ఞులైన అప్పీలేట్ జడ్జి ప్రతివాదులకు అనుకూలంగా సానుకూలంగా పరిగణించిన పరిస్థితులలో ఇది ఒకటి. ఏదేమైనా, ఈ లావాదేవీని రుజువు చేస్తూ ఈ ఇద్దరు సాక్షులు స్థిరంగా సాక్ష్యం చెప్పినప్పుడు పిటిషనర్ల వాదనల ప్రకారం ఈ సంబంధం ఎటువంటి ప్రభావాన్ని చూపదు. మధుసూదన్ దాస్ వర్సెస్ ఎస్ఎంటీ కేసులో పిటిషనర్ల కోసం సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుల్లో ఒకటి. నార్యానీబాయి (మృతుడు) ఎల్ఆర్లు, OTHERS7 పేరా-18లో సాక్షుల సంబంధాల ప్రభావం ఇలా ఉంది.

"..... ఒక సాక్షి తనను ఉత్పత్తి చేసే పార్టీకి అనుకూలంగా లేదా పోటీ చేస్తున్న పార్టీ పట్ల పక్షపాతం చూపే అవకాశం ఉన్నప్పుడు, అతని సాక్ష్యాలను అంచనా వేసేటప్పుడు తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం మరియు రికార్డుల నుండి కనిపించే మొత్తం వాస్తవాలకు సంబంధించి దాని అనుకూల

విలువను పరిశీలించడం కోర్టు బాధ్యత అని మేము భావిస్తున్నాము. కేవలం సంబంధం లేదా అనుకూలత లేదా పక్షపాతం ఆధారంగా సాక్ష్యాలను తిరస్కరించడం కోర్టుకు సాధ్యం కాదు.

.....

54. దావాలో పార్టీకి సంబంధించిన సాక్షుల సాక్ష్యాలను మదింపు చేసేటప్పుడు, అటువంటి సాక్ష్యం యొక్క ప్రామాణిక విలువను పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన బాధ్యత కోర్టుపై ఉంది.

55. శ్రీమతి సంజీవమ్మ సూట్ భూముల్లో 1 నుంచి 3 వరకు ఉన్న వస్తువులను విక్రయించాల్సిన అవసరాన్ని ప్రస్తావిస్తూ ఎక్స్.బి1లోని అంశాలు అనుమానాస్పద పరిస్థితిని కలిగిస్తాయి. డిఫెన్స్ వెర్షన్ ప్రకారం కూడా శ్రీమతి సంజీవమ్మ 1983లో అస్వస్థతకు గురయ్యారు. 1981 నవంబరులో లేదా ఎక్స్.బి.1 యొక్క ఆరోపించబడిన తేదీ 22.11.1981 నాటికి ఆమె అనారోగ్యంతో బాధపడి చికిత్స పొందిందని రెండు పక్షాల కేసు కాదు. అప్పటికే తాను ఆరోగ్యంగా ఉన్నానని డి.డబ్ల్యు.1 అనే మృతురాలు స్పష్టంగా అంగీకరించింది. శ్రీమతి సంజీవమ్మ తన ఆస్తులలో కొంత భాగాన్ని అమ్మడానికి ఇచ్చినట్లు ఎక్స్.ఎ.16 సేల్ డీడ్ తో సహా రికార్డులో ఉన్న మెటీరియల్ సూచించినప్పటికీ, ఎక్స్.బి 1 లో పేర్కొన్న కారణాలు ఈ వస్తువులను మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారునికి విక్రయించాలని బలవంతం చేస్తున్నాయి.

56. శ్రీమతి సంజీవమ్మ ఎక్స్.బి.1 కింద ఉన్న సూట్ భూముల్లో 1 నుంచి 3 వస్తువులను విక్రయించాల్సిన అవసరాన్ని అప్పీలేట్ జడ్జి పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు. ఇందుకోసం ఎక్స్.ఎ.17 ప్రామిసరీ నోటు ప్రభావాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు. మృతుడు ఈ ప్రామిసరీ నోట్ ను అంగీకరించాడని అప్పీలేట్ జడ్జి పేర్కొన్నారు. అయితే, డి.డబ్ల్యు.1 యొక్క రికార్డు మరియు నిక్షేపణను బట్టి చూస్తే, అటువంటి అంగీకారం లేదు.

57. ఈ సందర్భంలో ఎక్స్.ఎ.17 ప్రామిసరీ నోటు ఆమోదయోగ్యత చుట్టూ పరిస్థితులు ఉన్నాయి. 09.09.1979 న, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారు శ్రీమతి సంజీవమ్మ వద్ద రూ.3,000/- అప్పు తీసుకున్నాడు. 09.08.1982 నాటి రూ.10/- చెల్లింపునకు ఆమోదం కూడా ఇందులో ఉంది. పి.డబ్ల్యు.1 ద్వారా సాక్ష్యంగా ప్రవేశపెట్టినప్పుడు, విచారణలో, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారు తరఫున, ఈ సాక్షి లేదా పి.డబ్ల్యు.2 యొక్క క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ జరగలేదు. విచారణలో డి.డబ్ల్యు.1గా ఆయన ఎలాంటి వివరణ ఇవ్వలేదు. అందువలన, Ex.A17 ప్రామిసరీ నోటు ఒక

తిరుగులేని మరియు వివాదరహిత పత్రంగా మిగిలిపోయింది. ఎక్స్.ఎ.17లోని విషయాలు ఏమిటంటే, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారు సంవత్సరానికి 12% వడ్డీతో తిరిగి చెల్లించడానికి అంగీకరిస్తూ శ్రీమతి సంజీవమ్మ నుండి రూ.3,000/- అప్పు తీసుకున్నాడు, అనుభవజ్ఞులైన అప్పీలేట్ జడ్జి సరిగ్గా గమనించినట్లుగా, పైన పేర్కొన్న కారణాలతో పాటు ఎక్స్.బి 1 ఒప్పందం కింద ఉన్న దావా భూములలో 1 నుండి 3 వస్తువులను అమ్మాల్సిన అవసరం ప్రశ్నార్థకంగా ఉంది. అంతేకాకుండా, ఈ భూములను ఆమె నుంచి కొనుగోలు చేసే మొదటి పిటిషనర్ సామర్థ్యాన్ని ఇది ప్రశ్నిస్తుంది.

58. శ్రీమతి సంజీవమ్మ మరియు రెండవ ప్రతివాది గ్రామంలో డబ్బును అప్పుగా ఇవ్వడానికి ఇచ్చినట్లు తెలుస్తోంది, ఎక్స్.ఎ.17 ప్రామిసరీ నోటును మాత్రమే కాకుండా ఎక్స్.ఎక్స్.1 మరియు ఎక్స్.ఎక్స్.2, పి.డబ్ల్యు.7 కూడా విచారణలో ఈ ప్రామిసరీ నోట్లను క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో అంగీకరించారు. విచారణలో మరణించిన పిటిషనర్ వాదనకు మద్దతు ఇవ్వడానికి అతను సాక్షి అయినప్పటికీ, ఆమెతో అతను జరిపిన ఈ డబ్బు లావాదేవీ కారణంగా రెండవ ప్రతివాదిపై అతని ఆగ్రహం బహిర్గతమైంది. ఆ ప్రక్రియలో, అతను 27.01.1978 నాటి ఎక్స్.ఎక్స్ 1 ప్రామిసరీ నోట్ కింద ఆమె నుండి రూ.5,000/- అప్పుగా తీసుకున్నాడని, దానిపై తాను మూడు చెల్లింపులు చేశానని నిరూపించాడు. Ex.X2 కింద, తన భార్య 15.05.1985న రెండవ ప్రతివాది నుంచి రూ.8,200/- అప్పు తీసుకుందని మరియు దానిపై ఒక చెల్లింపు మాత్రమే చేసిందని కూడా అతడు అంగీకరించాడు. ఈ లావాదేవీలకు సంబంధించి ఒకవైపు తనకు, మరోవైపు రెండో ప్రతివాదికి మధ్య వివాదాలు ఉన్నాయని, వారు ఆమెకు చెల్లించాల్సిన మొత్తాలను తిరిగి చెల్లించలేదని ప్రతివాదుల తరపున ఆయనకు సూచించారు. ప్రతివాదుల తరపున చేసిన సూచనలను ఈ సాక్షి తోసిపుచ్చింది.

59. ఏదేమైనా, శ్రీమతి సంజీవమ్మ గానీ, రెండవ ప్రతివాది గానీ ఎక్స్.బి.1, ఎక్స్.బి.2 కింద ఉన్న సూట్ భూములను అమ్మే పరిస్థితిలో లేరని ఈ లావాదేవీలు స్పష్టం చేశాయి. ఈ నేపథ్యంలో పిటిషనర్ల వాదనను ప్రశ్నించే మరో అంశం ఇది.

60. అంతేకాక, అనుభవజ్ఞుడైన అప్పీలేట్ జడ్జి సరిగ్గా గమనించినట్లుగా, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు ఈ అమ్మకాన్ని ధృవీకరించడానికి నోటీసు జారీ చేయడం ద్వారా లేదా శ్రీమతి సంజీవమ్మను క్రమం తప్పకుండా సేల్ డీడ్ అమలు చేయమని పిలవడం ద్వారా ఎటువంటి

చర్యలు తీసుకోలేదు. డి.డబ్ల్యు.1 గా పిలువబడే మృతుడు విచారణలో ఈ వాస్తవాన్ని అంగీకరించాడు. అదేవిధంగా, అతను ఆమెకు రూ.2000/- బ్యాలెన్స్ అమ్మకపు మొత్తాన్ని చెల్లించలేదని అంగీకరించాడు. శ్రీమతి సంజీవమ్మకు వ్యతిరేకంగా నిర్దిష్ట ప్రదర్శన కోసం దావా వేయడానికి అతను ఎంచుకోలేదు. ఎక్స్.బి.1లో శ్రీమతి సంజీవమ్మ సంజీవమ్మ సంతకాన్ని ఫోర్జరీ చేశారన్న వాదనను ఆయన తోసిపుచ్చారు.

61. ఈ విధంగా, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారు యొక్క ఈ ప్రవేశాలు Ex.B1 కింద ఆరోపించబడిన లావాదేవీ చుట్టూ ఉన్న పరిస్థితులను సూచిస్తాయి. వారు ఈ లావాదేవీ యొక్క స్వభావాన్ని ప్రతిబింబిస్తారు మరియు దానిని నమ్మకశక్యం కానిదిగా చేస్తారు. మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు శ్రీమతి సంజీవమ్మతో ఎక్స్.బి1 కింద ఈ ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నట్లయితే, అతను అంతిమంగా తనకు అనుకూలంగా సేల్ డీడ్ పొందడానికి అవసరమైన అన్ని చర్యలు తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది మరియు ఆ దిశలో అలా చేయకపోవడం ఈ లావాదేవీ యొక్క విశ్వసనీయతను ప్రభావితం చేసే ఖచ్చితమైన అంశం.

62. ఈ నేపథ్యంలో ఎక్స్.బి.1 వీరాధిపతి సాక్ష్యమే దాని స్వభావంపై అనుమానాన్ని రేకెత్తిస్తున్నప్పుడు, డి.డబ్ల్యు.2, డి.డబ్ల్యు.3 మరియు మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారు, బంధువులు కావడం వారి సాక్ష్యాన్ని మదింపు చేయడంలో గణనీయమైన ప్రభావాన్ని చూపుతుంది.

63. డి.డబ్ల్యు.2 తన క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో ఎక్స్.బి.1 అంటే డి.డబ్ల్యు.3కి మరొక అటెస్టర్ యొక్క పేర్లను ఇవ్వలేకపోయాడు. ఈ పక్షాలు ఒకదానికొకటి సంబంధం కలిగి ఉన్నప్పుడు, D.W.2కు ఈ లావాదేవీతో D.W.3 యొక్క అనుబంధం తెలియదని నమ్మడం కష్టం.

64. డి.డబ్ల్యు.3 ఎక్స్.బి.1 ఒప్పందం ప్రకారం అమ్మకానికి ఏ మేరకు వర్తిస్తుందో చెప్పలేకపోయింది మరియు శ్రీమతి సంజీవమ్మ ఎక్స్.బి1 కింద భూములను ఎందుకు విక్రయించిందో చెప్పలేకపోయింది. మృతురాలు మొదట శ్రీమతి సంజీవమ్మను పట్టించుకోవడం తాను చూడలేదని, ఈ విషయాన్ని ఆమె తనకు తెలియజేసిందని ఆయన పేర్కొన్నారు. అమ్మకం పరిగణన కేవలం రూ.30,000/- మాత్రమేనని, ఎక్స్.బి1 కింద మొత్తం అమ్మకాన్ని రూ.32,000/-

గా పేర్కొనలేమని ఆయన చెప్పారు. మిగిలిన రూ.2,000/- అమ్మకపు మొత్తాన్ని ఆమెకు చెల్లించడంపై అతని వాంగ్మూలం నిశ్చయంగా ఉంది.

65. ఎక్స్.బి.1 ఉరిశిక్షకు సంబంధించి డి.డబ్ల్యు.1, డి.డబ్ల్యు.2ల సాక్ష్యాల్లోని అసమానతలను పరిగణనలోకి తీసుకుని, ఉరిశిక్షకు సంబంధించిన కీలక అంశాలకు సంబంధించి, వారు తమ సాక్ష్యాన్ని అనుమానాస్పదంగా, విశ్వసనీయంగా చేయరు.

66. 25.06.1984 న అమ్మకానికి ఎక్స్.ఎ2 ఒప్పందం ప్రకారం, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు సూట్ భూములలో 4 మరియు 5 వస్తువులను రెండవ ప్రతివాది నుండి రూ.20,000/- చెల్లించి కొనుగోలు చేశాడని పిటిషనర్ల వాదన. రెండో ప్రతివాది ఎక్స్.బి.2ను ఉరితీశాడని, ఇది మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుకు అనుకూలంగా ఉందని వారి తదుపరి వాదన. Ex.B2 కింద వారి వాదన ప్రకారం ఈ వస్తువులను స్వాధీనం చేసుకోవడం కూడా డెలివరీ చేయబడింది మరియు రెండవ ప్రతిస్పందకుడు దాని కింద మొత్తం అమ్మకాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్నాడు.

67. మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారు డి.డబ్ల్యు.1 గా ఇచ్చిన సాక్ష్యంతో పాటు, ఈ లావాదేవీకి మద్దతు ఇవ్వడానికి దాని ధృవీకరణదారులుగా ఉన్న డి.డబ్ల్యు.4 మరియు డి.డబ్ల్యు.9 యొక్క సాక్ష్యాలు రికార్డులో ఉన్నాయి. ఎక్స్.బి2 ఒప్పందంలో రెండవ ప్రతిస్పందకుడి సంతకం ఉందని వారి సాక్ష్యం. Ex.B2 యొక్క కంటెంట్ అమ్మకం యొక్క ఆవశ్యకతను, కుటుంబ అవసరాలను మరియు వైద్య ఖర్చులను నిర్దేశించింది. డి.డబ్ల్యు.4 ఈ భూములను రెండవ ప్రతివాది తాను చేసిన అప్పులను తీర్చడానికి మరియు తన తల్లికి సంబంధించిన వైద్య ఖర్చులను తీర్చడానికి ఈ భూములను అమ్మినట్లు ఎక్స్.బి 2 లోని కథనాలు ప్రభావం చూపలేదని సాక్ష్యం ఇచ్చింది. మృతుడి భార్య కన్నమ్మ తన నోదరుడి కూతురేనని పేర్కొంటూ నిందితుడితో తనకున్న సంబంధాన్ని అంగీకరించాడు. ఎక్స్.బి2 తన సహాయంతో, డి.డబ్ల్యు.9 సహాయంతో మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారు సహకారంతో రూపొందించబడిందనే సూచనను ఆయన ఖండించారు. ప్రతివాదులకు సూచించినప్పుడు ఎక్స్.బి2లో రెండవ ప్రతిస్పందకుడి సంతకం మరియు దాని కింద లావాదేవీ కూడా ఉండవనే సూచనను ఆయన ఖండించారు.

68. డి.డబ్ల్యు.9 ఎక్స్.బి.2 కింద ఉన్న భూములను ఎందుకు విక్రయించారో కారణం చెప్పలేదు. రెండవ ప్రతిస్పందకుడు ఎక్స్.బి.2లో తన సమక్షంలో సంతకం చేయకపోవడం మరియు D.W.4 మరియు D.W.1 లతో కుమ్మక్కై Ex.B2 కల్పితం అనే కారణాల వల్ల అతను కూడా ఈ సూచనలను తిరస్కరించాడు.

69. డి.డబ్ల్యు.1, డి.డబ్ల్యు.2 టు డి.డబ్ల్యు.4, డి.డబ్ల్యు.9గా మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు దావా వేయడానికి ముందు సుమారు 20 సంవత్సరాల పాటు సూట్ భూములను కలిగి ఉన్నాడని సాక్ష్యం. మృతుడు డి.డబ్ల్యు.1 గా మొదటి అప్పీలుదారుడు కూడా తాను ఈ భూములను కొలుదారుగా సాగు చేస్తున్నానని సాక్ష్యం ఇచ్చాడు. విజ్ఞుడైన అప్పీలేట్ జడ్జి సరిగ్గా పరిగణనలోకి తీసుకున్నట్లుగా, రాతపూర్వక ప్రకటన ఈ వాస్తవాలను సూచించలేదు.

70. ఎక్స్.బి.2కు సంబంధించి, ఎక్స్.బి.1 విషయంలో మాదిరిగా మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు దాని కింద ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడానికి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. రెండో ప్రతివాదికి నోటీసులు జారీ చేయలేదు లేదా ఈ కాంట్రాక్ట్ ఆధారంగా తనకు అనుకూలంగా రెగ్యులర్ సేల్ డీడ్ ను అమలు చేయాల్సిన నిర్దిష్ట పనితీరు కోసం దావా వేయలేదు. మొత్తం అమ్మకపు పరిగణనను రెండవ ప్రతివాదికి చెల్లించినప్పటికీ, దానికి అనుగుణంగా ఆమె నుండి రెగ్యులర్ సేల్ డీడ్ పొందడంలో విఫలం కావడం ప్రాముఖ్యత కలిగిన అంశం. మృతుడి మొదటి అప్పీలుదారు స్వయంగా అంగీకరించినట్లుగా, దావా వేయడానికి ముందు గత 20 సంవత్సరాలుగా అతను సూట్ భూములను కలిగి ఉన్నాడని చూపించడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు, లేదా అవి అమలు చేసిన తేదీల నుండి ఎక్స్.బి 1 మరియు ఎక్స్.బి 2 అమ్మకపు ఒప్పందాలకు అనుగుణంగా అతను ఈ భూములను అనుభవిస్తున్నట్లు చూపించడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు.

71. పిటిషనర్లు వరుసగా 1987-88, 1988-89 సంవత్సరాలకు సంబంధించిన 1397 మరియు 1398 సంవత్సరాలకు అడంగల్ ల యొక్క ఎక్స్.బి 9 మరియు ఎక్స్.బి 10 సారాలపై ఆధారపడారు. ఈ అడంగల్లు ప్రకారం సూట్ భూముల్లో 1 నుంచి 3 అంశాలకు పట్టాదారు శ్రీమతి సంజీవమ్మ కాగా, 4, 5 అంశాలకు సంబంధించి రెండో ప్రతివాదిని పట్టాదారుగా చూపించారు. ఈ రెండు అడంగల్లలో ఈ భూములను అనుభవిస్తున్న వ్యక్తిగా మరణించిన మొదటి పిటిషనర్ పేరును పేర్కొన్నారు. అయితే అప్పీలేట్ జడ్జి చెప్పినట్లుగా అమ్మకానికి కుదుర్చుకున్న ఒప్పందాల

ప్రకారం పట్టాదార్ల నుంచి కొనుగోలు చేయడం వల్ల తాను సుఖంలో ఉన్నానని ఈ అడంగల్లో పేర్కొనలేదు. అందువలన, అతను ఈ భూములను ఏ మూలం ద్వారా స్వాధీనం చేసుకున్నాడో ఈ రెండు అడంగల్ల నుండి కనిపించదు.

72. ఈ రెండు ఒప్పందాల ప్రకారం చనిపోయిన మొదటి పిటిషనర్ ఈ భూములను అమ్మకానికి పెట్టారని రుజువు చేయడానికి 1981 సంవత్సరం నాటి అడంగల్లు గానీ, సూట్ భూముల్లోని 4, 5 అంశాలకు సంబంధించి 1984 సంవత్సరానికి సంబంధించిన అంశాలను గానీ, 1984 సంవత్సరానికి సంబంధించిన అడంగల్లు గానీ విచారణలో సమర్పించకపోవడం గమనార్హం. అందువలన, ఈ రెండు అడంగల్ లు మరియు అందులోని ఎంట్రీలు, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు ఎక్స్.బి.1 మరియు ఎక్స్.బి.2 ద్వారా కవర్ చేయబడిన ఒప్పందాల కింద దావా భూములను కలిగి ఉన్నాడని మరియు దాని కింద పాక్షిక పనితీరులో అనుభవిస్తున్నాడనే పిటిషనర్ల వాదనను ముందుకు తీసుకురాలేదు.

73. 1994-95 సంవత్సరానికి సంబంధించిన ఫాస్టీ 1404 అడంగల్ యొక్క నిజమైన కాపీ బి 23. ఇది దావా యొక్క డాక్యుమెంట్, పోస్ట్ ఇన్స్టిట్యూషన్. ఎక్స్.బి.9, ఎక్స్.బి.10లో మాదిరిగానే ఈ అడంగల్లో కూడా ఈ భూముల స్వాధీనత ప్రతిబింబిస్తుంది. ఈ పత్రం కేవలం నిజమైన కాపీ మాత్రమే కావడం, సంబంధిత తహసీల్దార్ కార్యాలయం జారీ చేయకపోవడం వల్ల దీనికి ప్రామాణికత గానీ, స్పష్టమైన విలువ గానీ లేనందున ఎలాంటి ఆధారం ఉండదు, పరిశీలించలేం.

74. శ్రీమతి సంజీవమ్మ జీవిత కాలంలో ఆమె, రెండో ప్రతివాది ఈ భూములను స్వాధీనపరుచుకున్నారని, వాటిని వ్యక్తిగతంగానో, కూలీ పనుల ద్వారానో సాగు చేసుకుంటున్నారని ప్రతివాదుల వాదన. పి.డబ్ల్యు.2 అనగా రెండవ ప్రతివాది కూడా శ్రీ బోయ కన్నయ్యరామ్ అనే వ్యక్తి తనకు వ్యవసాయంలో సహకరిస్తున్నాడని సాక్ష్యమిచ్చాడు. ప్రతివాదుల తరపున విచారణలో ఆయనను విచారించలేదు, ఈ వాస్తవాన్ని మేధావి ట్రయల్ జడ్జి పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు.

75. ఇరు పార్టీలు తమ తమ వాదనలకు మద్దతుగా సిబిఎస్సీ రశీదులపై ఆధారపడ్డాయి. 1 నుంచి 3 ఐటమ్ లకు పట్టా నెం.41కు సంబంధించి శ్రీమతి సంజీవమ్మ పేరు మీద ఉన్న LR రశీదులు Ex.A4 నుంచి Ex.A12 మరియు Ex.A9 నుంచి Ex.A24 వరకు ఉంటాయి. రెండవ

ప్రతిస్పందకుడి పేరు మీద ఉన్న సూట్ భూముల యొక్క 3 మరియు 4 అంశాలను కవర్ చేసే పట్టా నెంబరు 124కు సంబంధించిన సిస్ట్ రశీదులను Ex.P25 నుంచి Ex>P47 వరకు పేర్కొంటారు. ఉదా.P48 అనేది మొదటి ప్రతిస్పందకుని పేరు మీద ఉన్న సిస్ట్ రశీదు. Ex.A12 నుంచి Ex.A17 వరకు కూడా సిస్ట్ రశీదులు ఉన్నాయి, అయితే దావా ఏర్పాటు చేసిన తరువాత దాని కింద సిస్ట్ చెల్లించబడింది.

76. విచారణలో మరణించిన అప్పీలుదారు తరపున ఎక్స్.బి3 నుంచి ఎక్స్.బి.7 వరకు సిస్ట్ రశీదులు సమర్పించబడ్డాయి. Ex.B3 నుంచి Ex.B5 వరకు రెండవ ప్రతిస్పందకుడి పేరు మీద ఉన్నాయి, దీనిని మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు D.W.1గా అంగీకరించాడు. అతను 24.04.1989 న ఫాస్టిస్ 1396, 1398 ఎక్స్.బి 6 కింద మరియు ఎక్స్.బి 7 కింద అదే ఫాస్టిలకు సిస్ట్ చెల్లించాడు. అవి మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారు పేరు మీద ఉన్నాయి. మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుని పేరు మీద దావా వేసిన తరువాత Ex.B11 నుంచి Ex.B16, Ex.B21, Ex.B22 జారీ చేయబడ్డాయి. తనకు అనుకూలంగా ఉన్న ఈ భూముల పట్టా విషయంలో ఎలాంటి మ్యూటేషన్ జరగలేదని, అది శ్రీమతి సంజీవమ్మ, రెండో ప్రతివాది పేర్ల మీదే ఉందని తెలుస్తోంది.

77. శ్రీమతి సంజీవమ్మకు సంబంధించిన ఎక్స్.బి1లోని సంతకాన్ని, ఎక్స్.ఎ.16 సేల్ డీడ్ లోని సంతకాన్ని పోల్చి చూసిన అప్పీలేట్ జడ్జి ఈ సంతకాలకు కంటికి కూడా పొంతన లేదని తేల్చారు. ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ లోని సెక్షన్ 73 ప్రకారం సంతకాలను పోల్చడానికి కోర్టుకు అవకాశం ఉన్నప్పటికీ, ఇది చాలా ప్రమాదకరమైన చర్య. సంబంధిత న్యాయమూర్తి సంతకాల పోలిక శాస్త్రంలో ప్రావీణ్యం మరియు సామర్థ్యం కలిగి ఉంటే తప్ప, సాధారణంగా ఈ అభ్యాసాన్ని ఆశ్రయించకూడదు. ఈ నేపథ్యంలో తగిన జాగ్రత్తలు పాటించాలని, సంబంధిత న్యాయమూర్తి నిపుణుడి పాత్రను పోషించలేరన్నారు. గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఓ.భరతన్ వర్సెస్ కె.SUDHAKARAN8 పేరా - 20లో ఈ ప్రక్రియను చేపట్టడం గురించి ఈ క్రింది విధంగా హెచ్చరించింది, రాష్ట్ర (డీల్లీ అడ్మిరల్) వర్సెస్ పాలి రామ్ (ఎఐఆర్ 1979 ఎస్ సి 14) ను ప్రస్తావిస్తూ:

"20. వివాదాస్పద సంతకాలను శాస్త్రీయంగా అంగీకరించిన సంతకాలతో పోల్చిన తర్వాత న్యాయమూర్తిగా లేదా జ్యూరీగా వ్యవహరించడం నిపుణుడి విధి అయినప్పటికీ, అంతిమంగా తీసుకోవలసిన నిర్ణయం వల్ల తలెత్తే తీవ్రమైన పరిణామాలను పట్టించుకోకుండా అటువంటి సందర్భాల్లో అనుసరించాల్సిన

మార్గాన్ని విస్మరించకూడదు. స్టేట్ (డిల్లీ అడ్మిన్) వర్సెస్ పాలి రామ్ (సుప్ర)లో జరిగిన ఈ విషయాన్ని ఉటంకిస్తూ, "ఈ విషయాన్ని మరో కోణంలో కూడా చూడవచ్చు. ఏ చేతివ్రాత నిపుణుడి సాక్ష్యం లేకుండానే, వివాదాస్పద రచనను అంగీకరించిన రాతతో పోల్చడానికి న్యాయమూర్తి తన స్వంత కళ్ళను ఉపయోగించడానికి ఎటువంటి చట్టపరమైన అడ్డంకులు లేనప్పటికీ, ఒక నేరానికి పాల్పడిన వ్యక్తిపై ప్రాసిక్యూషన్ కేసుకు పీట్-యాంకర్ గా ఉన్న చేతివ్రాతను గుర్తించే విషయంలో న్యాయమూర్తి వివేకం మరియు జాగ్రత్తతో తన నిర్ధారణను ఆధారం చేసుకోవడానికి సంకోచించాలి. కేవలం తనే చేసిన పోలికపై ఆధారపడి ఉంటుంది. అందువలన, ఒక న్యాయమూర్తి అంగీకరించిన రచనను వివాదాస్పద రచనతో పోల్చి, రెండూ ఒకదానితో ఒకటి ఏకీభవిస్తాయో లేదో తెలుసుకోవడానికి బాధ్యత వహించడం మంచిది కాదు: మరియు ఒక నిపుణుడి అభిప్రాయం మరియు సహాయం పొందడం వివేకవంతమైన మార్గం."

78. ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ సెక్షన్ 73 కింద సంతకాల పోలిక ప్రక్రియను కోర్టు చేపట్టడంపై పిటిషనర్ల తరపున ఎండీ తాజుద్దీన్ వర్సెస్ ఎండీ అబ్దుల్ రహమాన్, OTHERS⁹, గౌరీశంకర్ వర్సెస్ జేఎల్ బాబు, ANOTHER¹⁰ ప్రస్తావించారు. ఏదేమైనా, పైన పేర్కొన్న గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ప్రకారం పాటించాల్సిన జాగ్రత్త వాచ్వార్డ్.

79. ఈ పరిస్థితులన్నింటినీ విజ్ఞులైన అప్పీలేట్ జడ్జి తన తీర్పులో క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, విశ్లేషించిన విషయాలను వివేకవంతులైన విచారణ న్యాయమూర్తి ప్రస్తావించలేదు. అటెస్టర్లు మరియు మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారు యొక్క మౌఖిక సాక్ష్యాల ఆధారంగా, విచారణ న్యాయమూర్తి ఎక్స్.బి 1 మరియు ఎక్స్.బి 2 ఒప్పందాలను అమ్మకానికి స్వీకరిస్తూ కనుగొన్న విషయాలను నమోదు చేశారు మరియు శ్రీమతి సంజీవమ్మ 1 నుండి 3 వరకు వస్తువులను విక్రయించారని మరియు రెండవ ప్రతివాది సూట్ భూములలో 4 మరియు 5 వస్తువులను మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుకు విక్రయించారని నిర్ధారించారు. ఎక్స్.బి.1, ఎక్స్.బి.2 కింద అమ్మకానికి ఉన్న ఒప్పందాలను అధిగమించడానికి మాత్రమే ఎక్స్.ఎ2, ఎక్స్.ఎ3 సెటిల్మెంట్ డీడ్లు కుదుర్చుకున్నారని, విచారణలో ఆ సెటిల్మెంట్ డీడ్లు రుజువు కాలేదని న్యాయమూర్తి పేర్కొన్నారు.

80. ఎక్స్.బి.1, ఎక్స్.బి.2 లకు సంబంధించి, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు డి.డబ్ల్యు.1 గా స్పష్టంగా అంగీకరించడం మరియు ఇరు పక్షాలు సమర్పించిన డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యాల నుండి రికార్డుల నుండి చూస్తున్న పరిస్థితులను కూడా విచారణ న్యాయమూర్తి పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు, ఇది అత్యంత అనుమానాస్పద ప్రామాణికత ఆధారంగా వాదనను తిరస్కరించడానికి దారితీసింది. అటువంటి పరిస్థితులలో, విజ్ఞుడైన అప్పీలేట్ జడ్జి, సెక్షన్ 96 సిపిసి కింద రెగ్యులర్ అప్పీలును పరిగణనలోకి తీసుకునేటప్పుడు, సెక్షన్ 107 సిపిసి పరంగా అధికారం కలిగి ఉన్నాడు, రికార్డులో ఉన్న సాక్ష్యాలను పునఃపరిశీలించడానికి అర్హత కలిగి ఉంటాడు మరియు తన స్వంత స్వతంత్ర తీర్మానాలు మరియు నిర్ధారణలను పొందే స్వేచ్ఛను కలిగి ఉంటాడు. ఈ సందర్భంలో మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు యొక్క అధికారం అపరిమితమైనది మరియు ఎటువంటి పరిమితులతో పరిమితం చేయబడదు.

81. అయితే పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి వాదిస్తూ, విజ్ఞులైన అప్పీలేట్ జడ్జి ప్రయత్నం సరికాదని, ముఖ్యంగా తన ముందు సాక్ష్యం చెప్పిన సాక్షుల ప్రవర్తనను పరిశీలించే అవకాశం అనుభవజ్ఞులైన విచారణ న్యాయమూర్తికి లభించిందని వాదించారు. అందువల్ల, అధ్యయన న్యాయమూర్తి నమోదు చేసిన పరిశీలనలకు తగిన విలువ మరియు పరిగణన ఉందని వాదించారు. ఇదే ప్రీసైడింగ్ అధికారి సాక్షుల వాంగ్మూలాలను దాదాపుగా రికార్డు చేసి మొత్తం విచారణను నిర్వహించారని పేర్కొంటూ ఈ కేసులో తీర్పు వెలువరించిన అదే ప్రీసైడింగ్ అధికారి విచారణలో సాక్ష్యాల నమోదు వివరాలను వెలుగులోకి తీసుకురావడానికి పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి తీవ్రంగా శ్రమించారు.

82. తన వాదనకు మద్దతుగా, పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి, సర్జు పర్షద్ వర్సెస్ రాజా జ్యాలేశ్వరి ప్రతాప్ నారాయణ్ సింగ్ మరియు OTHERS¹¹ కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు చేసిన వ్యాఖ్యలను ఆధారం చేసుకున్నారు. ఈ తీర్పులోని పేరా-7లో ఇలా పేర్కొన్నారు.

"మా పరిశీలనలో ఉన్న ప్రశ్న నిస్సందేహంగా వాస్తవం, ఈ కేసులో సమర్పించిన మౌఖిక సాక్ష్యాలను ప్రశంసించడంపై దాని నిర్ణయం ఆధారపడి ఉంటుంది. ఇలాంటి కేసుల్లో సాక్షులను తన ముందు ఉంచడం, వారు కోర్టులో సాక్ష్యం చెప్పిన తీరును పరిశీలించడం ద్వారా ట్రయల్ జడ్జికి ఉన్న ప్రయోజనం తమకు లేదని అప్పీలేట్ కోర్టు గుర్తుంచుకోవాలి. ఒక అప్పీలు వాస్తవాలపై ఉన్నప్పుడు, ట్రయల్ జడ్జి

కనుగొన్న వాస్తవాన్ని తిప్పికొట్టే అధికారం అప్పీలేట్ కోర్టుకు లేదని దీని అర్థం కాదు. నియమం ఏమిటంటే- మరియు ఇది ఆచరణ నియమం తప్ప మరేమీ కాదు - ఏదైనా అంశంలో పక్షాల మౌఖిక సాక్ష్యాల సంఘర్షణ ఉన్నప్పుడు మరియు నిర్ణయం సాక్షుల విశ్వసనీయతపై ఆధారపడి ఉన్నప్పుడు, ట్రయల్ జడ్జి దృష్టి నుండి తప్పించుకున్న ఒక నిర్దిష్ట సాక్షి యొక్క సాక్ష్యం గురించి ఏదైనా ప్రత్యేక లక్షణం ఉంటే లేదా అతని అభిప్రాయాన్ని ఎక్కడ స్థానభ్రంశం చేయాలనే దానిపై తగినంత సమతుల్యత ఉంటే తప్ప. విశ్వసనీయత అబద్ధం, వాస్తవం యొక్క ప్రశ్నపై ట్రయల్ జడ్జి కనుగొనడంలో అప్పీలేట్ కోర్టు జోక్యం చేసుకోకూడదు (1). ఈ అంశంపై తీసుకున్న అనేక నిర్ణయాల సారాంశాన్ని విస్కాంట్ సైమన్ వాట్ వి లో స్పష్టంగా వివరించారు. థామస్ (2), మరియు అతని పరిశీలనలు మద్రాసు హైకోర్టు (3) నుండి ఇటీవలి అప్పీలులో జ్యుడీషియల్ కమిటీచే ఆమోదించబడ్డాయి మరియు పునరుత్పత్తి చేయబడ్డాయి. పరిశీలనలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

కానీ మొత్తం సాక్ష్యాధారాలు విచారణలో వచ్చిన నిర్ధారణను సహేతుకంగా సమర్థించగలవని, ముఖ్యంగా సాక్షులను చూసి, విన్న ట్రిబ్యునల్ పరస్పర విరుద్ధమైన సాక్ష్యంపై ఆ నిర్ధారణకు వచ్చినట్లయితే, అప్పీలేట్ కోర్టు ఈ అవకాశాన్ని ఆస్వాదించలేదని, విశ్వసనీయత ఎక్కడ ఉందనే ట్రయల్ జడ్జి అభిప్రాయానికి చాలా ప్రాముఖ్యత ఉందని గుర్తుంచుకుంటుంది. ఏ పక్షం నిజం చెబుతోందో, అతిశయోక్తికి దూరంగా ఉందో నిర్ణయించడంలో మొదటి ఉదాహరణ న్యాయమూర్తిని తప్పు పట్టినట్లు భావించలేమని కాదు. ఇతర ట్రిబ్యునళ్ల మాదిరిగానే, అతను కూడా వాస్తవం యొక్క ప్రశ్నలో తప్పు చేయవచ్చు, కానీ మొదటి ఉదాహరణ యొక్క న్యాయమూర్తి, మౌఖిక సాక్ష్యం యొక్క విలువను అంచనా వేసేటప్పుడు, సాక్షులను తన ముందు ఉంచడం మరియు వారి సాక్ష్యం ఇచ్చే విధానాన్ని పరిశీలించడం (అప్పీల్ కోర్టులకు నిరాకరించబడింది) ప్రయోజనం కలిగి ఉండటం ఒక కఠినమైన పరిస్థితి."

83. ఇదే సందర్భంలో పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాదులు సారా వీరాస్వామి అలియాస్ సారా వీరాజు వర్సెస్ తాళ్లూరి నారయ్య (మృతుడు), OTHERS12 తీర్పు, వాట్ లేదా థామస్ వర్సెస్ THOMAS13 పరిశీలనలపై ఆధారపడి ఉన్నారు.

84. సంతోష్ హజారీ వర్సెస్ పురుషోత్తం తివారీ (మృతుడు) ఎల్ఆర్.14 కూడా ఇదే సందర్భంలో సెక్షన్ 100 సిపిసి పరంగా రెండవ అప్పీలును మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు తీర్పుకు విరుద్ధంగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

85. ఈ తీర్పులోని 15వ పేరాలోని సంబంధిత పరిశీలనలు ఇలా ఉన్నాయి.

".....

రివర్సల్ తీర్పు రాసేటప్పుడు అప్పీలేట్ కోర్టు రెండు సూత్రాల పట్ల స్పృహ కలిగి ఉండాలి. మొదటిది, ట్రయల్ కోర్టుకు వచ్చిన పరస్పర విరుద్ధమైన సాక్ష్యాల ఆధారంగా వాస్తవాలను అప్పీలేట్ కోర్టుతో బేరీజు వేయాలి, ముఖ్యంగా తీర్పును రచించిన అదే ప్రీసైడింగ్ జడ్జి నమోదు చేసిన మౌఖిక సాక్ష్యాల ఆధారంగా ఫలితాలు వచ్చినప్పుడు. దీని అర్థం ఒక అప్పీలు వాస్తవాలపై ఉన్నప్పుడు, ట్రయల్ జడ్జి కనుగొన్న వాస్తవాన్ని తిప్పికోట్టే అధికారం అప్పీలేట్ కోర్టుకు లేదని కాదు. చట్టప్రకారం ట్రయల్ కోర్టు ద్వారా సాక్ష్యాల మూల్యాంకనం ఒక భౌతిక అవకతవకలకు గురైతే లేదా ఆమోదయోగ్యం కాని సాక్ష్యాలపై లేదా ఊహగానాలు మరియు ఊహగానాలపై ఆధారపడి ఉంటే, అప్పీలేట్ కోర్టు వాస్తవాన్ని కనుగొనడంలో జోక్యం చేసుకునే హక్కు కలిగి ఉంటుంది (మధుసూదన్ దాస్ వర్సెస్ శ్రీమతి నారాయణీ బాయి & ఓర్స్, ఎఐఆర్ 1983 ఎస్.సి.

114). ఏదైనా అంశంలో పక్షాల మౌఖిక సాక్ష్యాల సంఘర్షణ జరిగినప్పుడు, నిర్ణయం సాక్షుల విశ్వసనీయతపై ఆధారపడి ఉన్నప్పుడు, విచారణ నుండి తప్పించుకున్న ఒక నిర్దిష్ట సాక్షి యొక్క సాక్ష్యం గురించి ఏదైనా ప్రత్యేక లక్షణం ఉంటే తప్ప, న్యాయమూర్తులు నోటీసు నుండి తప్పించుకున్నప్పుడు లేదా అతని అభిప్రాయాన్ని ఎక్కడ స్థానభ్రంశం చేయడానికి తగినంత సమతుల్యత ఉంటే తప్ప ఇది ఆచరణ యొక్క నియమం తప్ప మరొకటి కాదు. విశ్వసనీయత అబద్ధం, ఒక

వాస్తవం యొక్క ప్రశ్నపై ట్రయల్ జడ్జి కనుగొనడంలో అప్పీలేట్ కోర్టు జోక్యం చేసుకోకూడదు. (సర్జు పర్నాద్ రాందేప్ సాహు వర్సెస్ జ్యాలేశ్వరి ప్రతాప్ నారాయణ్ సింగ్ & ఓర్స్ చూడండి) (ఏఐఆర్ 1951 ఎస్సీ 120). రెండవది, వాస్తవాన్ని కనుగొనేటప్పుడు అప్పీలేట్ కోర్టు ట్రయల్ కోర్టు కేటాయించిన తర్కానికి దగ్గరగా రావాలి మరియు తరువాత వేరే నిర్ధారణకు రావడానికి దాని స్వంత కారణాలను కేటాయించాలి. మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు తాను ఆశించిన కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించిందని తదుపరి అప్పీలును విచారించే కోర్టుకు ఇది సంతృప్తినిస్తుంది. నియమావళిలో ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రస్తుత సెక్షన్ 100 యొక్క పథకం ద్వారా తమపై ఉంచిన అదనపు బాధ్యత గురించి మనం మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టులకు గుర్తు చేయాలి. మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు మునుపటిలాగే, వాస్తవాల యొక్క తుది కోర్టుగా కొనసాగుతుంది; రెండవ అప్పీలులో హైకోర్టు ముందు సవాలు నుండి వాస్తవం యొక్క స్వచ్ఛమైన పరిశోధనలు మినహాయించబడతాయి. ఇప్పుడు మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు కూడా ఒక తుది న్యాయస్థానమే. రెండవ అప్పీలులో తప్పు చేసినప్పటికీ చట్టం యొక్క సమస్యపై దాని నిర్ణయం హైకోర్టు ముందు బలహీనంగా ఉండకపోవచ్చు, ఎందుకంటే చట్టం యొక్క తప్పులను సరిదిద్దడానికి లేదా మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు యొక్క తప్పు ఫలితాలను సరిదిద్దడానికి ఇప్పుడు హైకోర్టు యొక్క అధికార పరిధి అందుబాటులో లేకుండా పోయింది. గణనీయమైనదిగా ఉండాలి.

86. ఈ తీర్పులోని పేరా - 14లో చట్టానికి సంబంధించిన గణనీయమైన ప్రశ్నకు సంబంధించిన కింది పరిశీలనలను వెలికి తీయడం కూడా అభిలషణీయం.

"రెండు అభిప్రాయాలను అంగీకరించని చట్టం యొక్క అంశం చట్టం యొక్క ప్రతిపాదన కావచ్చు కాని చట్టానికి సంబంధించిన గణనీయమైన ప్రశ్న కాదు. గణనీయంగా చెప్పాలంటే, చట్టం యొక్క సమస్య చర్చనీయాంశంగా ఉండాలి, గతంలో దేశ చట్టం ద్వారా లేదా ఒక కట్టుబాటు పూర్వపరాల ద్వారా పరిష్కరించబడదు, మరియు దానికి ముందు ఉన్న పక్షాల హక్కులకు సంబంధించి, ఏ విధంగానైనా సమాధానం ఇచ్చినట్లయితే, కేసు యొక్క నిర్ణయంపై ప్రభావం చూపే భౌతిక సంబంధం కలిగి ఉండాలి. ఈ కేసులో

ఇమిడివున్న చట్టానికి సంబంధించిన ప్రశ్నగా ఉండాలంటే ముందుగా న్యాయస్థానాల్లో దానికి పునాది వేయాలి. వాస్తవాల న్యాయస్థానాలు నిర్ధారించిన సుస్థిర వాస్తవాల నుంచి ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కావాలి. ఈ కేసు న్యాయమైన, సరైన నిర్ణయం తీసుకోవడానికి చట్టప్రశ్నను నిర్ణయించడం అవసరం. హైకోర్టు ముందు మొదటిసారి లేవనెత్తిన కొత్త అంశం అసలు విషయంలోకి వెళితే తప్ప ఈ కేసుకు సంబంధించిన ప్రశ్న కాదు. కాబట్టి, ప్రతి కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై ఇది ఆధారపడి ఉంటుంది, చట్టం యొక్క ప్రశ్న గణనీయమైనదా మరియు ఈ కేసులో ప్రమేయం ఉందా లేదా; అన్ని దశల్లోనూ న్యాయం చేయవలసిన అనివార్యమైన బాధ్యత మరియు ఏ లిస్ యొక్క జీవితకాలంలో పొడిగింపును నివారించాల్సిన అవసరాన్ని ప్రేరేపించడం మధ్య న్యాయబద్ధమైన సమతుల్యతను సాధించాల్సిన అవసరం అత్యంత ముఖ్యమైనది."

87. మధుసూదన్ దాస్ వర్సెస్ ఎస్.ఎం.టి. నారాయణ్ బాయి (మరణించినది) ఎల్.ఆర్.లు మరియు ఇతరులచే, (ఇప్పటికే సూచించబడిన సుప్ర); సంగవా వర్సెస్ SHANKARAPPA15 (మెయింటెనెన్స్ మంజూరు కోసం కేసు) మరియు ఛోటా లాల్ వర్సెస్ భోలారామ్ అగర్వాల మరియు OTHERS16 కూడా ఈ విషయంలో పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాదిపై ఆధారపడతారు.

88. మౌఖిక సాక్ష్యాలకు సంబంధించి ట్రయల్ కోర్టు కనుగొన్న విషయాలు మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు పునఃపరిశీలనపై అటువంటి సాక్ష్యాలను మదింపు చేయడంలో గణనీయమైన ప్రభావాన్ని చూపుతాయన్నది వాస్తవం. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి ఇచ్చిన తీర్పులు ట్రయల్ కోర్టు యొక్క అటువంటి పరిశీలనలలో ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ జోక్యం చేసుకోలేవు. ఈ నేపథ్యంలో సంతోష్ హజారీలో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు చేసిన వ్యాఖ్యలను సుప్రా ప్రస్తావించారు.

89. ట్రయల్ జడ్జి నమోదు చేసిన వాటిని తిరస్కరిస్తూ అప్పీలేట్ జడ్జి నమోదు చేసిన అంశాలను అంగీకరించడానికి పైన పేర్కొన్న కారణాలు ప్రస్తుత పరిస్థితిని వివరిస్తాయి. మొత్తం డిఫెన్స్ పై తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపే మొదటి అప్పీలుదారుడు (ప్రతివాది) అనే దావాలో పక్షం యొక్క కీలక అంగీకారాన్ని విచారణ న్యాయమూర్తి విస్మరించినప్పుడు, విజ్ఞులైన అప్పీలేట్ జడ్జి ట్రయల్ కోర్టు కనుగొన్న విషయాలను తిరస్కరించడం సరైనదే, తన స్వంత కారణాలను తెలియజేశారు. సెక్షన్ 107 సిపిసి కింద మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టును నియమించిన న్యాయ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా

ఇటువంటి ప్రక్రియ చేపట్టారు. ఈ విధంగా విచారణ న్యాయమూర్తి పరిగణనలోకి తీసుకున్న సాక్ష్యాల మూల్యాంకనం తీవ్రమైన అవకతవకలకు గురైంది, రికార్డులో ఉన్న విషయాలపై అజ్ఞానంతో.

90. కాబట్టి, విజ్ఞలైన అప్పీలేట్ జడ్జి వైఖరి చట్టానికి విరుద్ధమని, ట్రయల్ కోర్టు నమోదు చేసిన అంశాలకు ప్రాధాన్యమివ్వాలని పిటిషనర్లు వాదించడం సరికాదు. రెండవ అప్పీలులో కూర్చోని, వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో ఈ పరిస్థితిని పరిగణనలోకి తీసుకునే హక్కు ఈ న్యాయస్థానానికి ఉంది. విజ్ఞుడైన అప్పీలేట్ జడ్జి యొక్క విధానం న్యాయమైనది మరియు సముచితమైనది మరియు రికార్డులో ఉన్న మెటీరియల్ యొక్క తగిన మూల్యాంకనం ఆధారంగా చట్టానికి అనుగుణంగా ఉన్నప్పుడు, దానికి మద్దతు ఇవ్వాలి.

91. ఎక్స్.బి1, ఎక్స్.బి2 ఆధారంగా పిటిషనర్ల వాదన తిరస్కరణకు గురైన నేపథ్యంలో, ఒప్పంద నిర్వహణలో భాగంగా సూట్ భూములు వారి ఆధీనంలో ఉన్నాయని వాదిస్తూ ఆస్తి బదిలీ చట్టంలోని సెక్షన్ 53-ఎపై ఆధారపడే అవకాశం లేదని స్పష్టమవుతోంది. ఈ ఒప్పందాల ప్రకారం మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు ఎల్లప్పుడూ సిద్ధంగా మరియు తన ఒప్పందంలో తన భాగాన్ని నిర్వహించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడని రుజువులు లేవు. అమ్మకానికి ఒప్పందం ఆస్తి బదిలీ చట్టంలోని సెక్షన్ 54 ప్రకారం ఆస్తిపై ఆసక్తి లేదా టైటిల్ లేదా హక్కును ఇవ్వదు లేదా సృష్టించదు. ఈ ప్రాతిపదికన అప్పీలేట్ కోర్టు తమపై ఇచ్చిన అంతిమ ఉపశమనాన్ని ప్రశ్నిస్తూనే ఈ భూముల ఆక్రమణను పరిరక్షించాలని పిటిషనర్లు వాదించలేరు. ఎక్స్.బి1 మరియు ఎక్స్.బి.2 అనేవి మృతుని మొదటి అప్పీలుదారుని ప్రోద్బలంతో వెలుగులోకి వచ్చిన కల్పితాలుగా పరిగణించబడే అవకాశాలను తోసిపుచ్చలేం. విచారణలో మరణించిన అప్పీలుదారుడు క్లెయిమ్ చేసిన ఏదైనా దావా భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడం, విజ్ఞుడైన అప్పీలేట్ జడ్జి సరిగ్గా గమనించినట్లుగా, ఆక్రమణదారుడు మరియు ఆక్రమణదారుడిది.

92. అతిక్రమణదారుడిని కలిగి ఉండటాన్ని చట్టం గుర్తించదు. ఇది తప్పుడు చర్య. ఆస్తిలోకి ప్రవేశించడానికి అతిక్రమణదారు యొక్క ఉద్దేశం నేరపూరితతతో కళంకితమై ఉంటుంది మరియు ఎటువంటి హక్కు లేదా బిరుదు లేకుండా ఆ ఆస్తిలో కొనసాగడం అటువంటి నేరపూరిత ఉద్దేశ్యాన్ని కొనసాగించడం మాత్రమే. ఇది చట్టం దృష్టిలో ఆస్తి కాదు. అందువలన, అతిక్రమణదారుడు ఈక్విటీ లేదా చట్టం పరంగా పరిగణనలోకి తీసుకోబడడు. అప్పీలేట్ జడ్జి కనకప్పగారి చిన్నభా REDDY17

మీద ఆధారపడి, ఆస్తిని ఆక్రమించిన వ్యక్తి నిషేధాజ్ఞల నుండి సమానమైన ఉపశమనానికి అర్హుడు కాదని గమనించారు.

93. 10.05.1989న దావా భూముల్లోకి అక్రమంగా ప్రవేశించి, అతిక్రమించడానికి మృతుడు ప్రయత్నించాడని, మొదటి ప్రతివాదిని తొలగించడానికి ప్రయత్నించాడని ప్రతివాదులు తమ ఫిర్యాదులో స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. ఈ కేసులో నిజానిజాలు, పరిస్థితుల్లో ఈ అనుమానం నిజమైంది. చనిపోయిన పిటిషనర్ సూట్ భూముల్లో లేదా అతని ఎల్ఆర్లు ఇప్పుడు రికార్డులో ఉండటానికి వీల్లేదు, ఎందుకంటే పిటిషనర్లు ఈ భూములను స్వాధీనం చేసుకున్నారని మరియు అనుభవిస్తున్నారని చెప్పుకోవచ్చు.

94. తిరువంచన్ శంకరన్ వర్సెస్ కుంజిపిళ్ళై అమ్మ గౌరీ అమ్మ, OTHERS 18 సాక్ష్యాధారాల చట్టంలోని సెక్షన్ 114 వర్తింపజేయడానికి సంబంధించి అప్పీలుదారులకు ఆధారపడి ఉంటుంది. పై తీర్పులో పరిగణనలోకి తీసుకున్న సూత్రాన్ని కలిగి ఉండటం. ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది ఎస్.ఎన్.భట్ వాదనలు వినిపిస్తూ ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ సెక్షన్ 114 ప్రకారం ఈ కేసు వాస్తవాలు, పరిస్థితుల దృష్ట్యా ప్రతివాదులకు సూట్ భూముల స్వాధీనాన్ని అంగీకరించాలని వాదించారు. 1989 నాటి ఐ.ఎ.నెం.159లో ట్రయల్ కోర్టు ఇచ్చిన మధ్యంతర ఉత్తర్వులను ట్రయల్ కోర్టు తీర్పులోని పేరా - 17లో ప్రస్తావిస్తూ, శాశ్వత నిషేధాజ్ఞల ఉపశమనం కల్పించడంలో విజ్ఞులైన అప్పీలేట్ జడ్జి కనుగొన్న అంశాలను సమర్థిస్తూ ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకువచ్చారు.

95. శ్రీమతి సంజీవమ్మ, రెండవ ప్రతివాదికి సూట్ భూములను వారు అర్హమైన మేరకు స్వాధీనం చేసుకుని, అనుభవిస్తున్నారని రికార్డులో ఉన్న ఆధారాలు చెబుతున్నాయి. ఇది Ex.A2 మరియు Ex.A3 ద్వారా మొదటి ప్రతిస్పందకుడికి బదిలీ చేయబడింది. విచారణలో నమోదైన కేసును నిర్ధారించడంలో పిటిషనర్లు విఫలం కావడం, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు ఈ భూములను స్వాధీనం చేసుకోవడం, అనుభవించడం, దావా వేయడానికి ముందే అనుభవించడం ఈ సందర్భంలో ప్రాముఖ్యత కలిగిన అంశం. మృతుడు తన లిఖితపూర్వక వాంగ్మూలంలో ఆధారం లేకుండా, విచారణలో ఒక దశలో కౌలుదారుగా తన హక్కును చట్టబద్ధంగా ఉపయోగించుకోవడంగా సూట్ భూముల్లోకి ప్రవేశించడానికి ప్రయత్నించాడు మరియు అమ్మకానికి ఎక్స్.బి 1 మరియు ఎక్స్.బి 2 ఒప్పందాల ప్రకారం ప్రయత్నించాడు. దావా భూముల్లోకి అక్రమంగా ప్రవేశించడం,

అక్రమంగా కొనసాగడాన్ని సమర్థించుకోవడానికే పిటిషనర్ ఇలాంటి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. సరైన ఫలితాలను నమోదు చేసేటప్పుడు ఈ అంశాలను పండిత అప్పీలేట్ జడ్జి సరిగ్గా పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు.

96. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి వాదనలు వినిపిస్తూ పిటిషనర్లకు అనుకూలంగా ఉన్న భూముల స్వాధీనానికి సంబంధించి కింది రెండు కోర్టులు నమోదు చేసిన ఏకకాల ఫలితాలను ఈ రెండో అప్పీలులో జోక్యం చేసుకోలేమని వాదించారు. మొదటి అప్పీలులో ట్రయల్ జడ్జి నమోదు చేసిన తీర్పును తారుమారు చేశారని, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుని ఆధీనం అతిక్రమణదారుగా పరిగణించబడుతుందని గుర్తుంచుకోవాలి. అందువలన, అనుభవజ్ఞుడైన అప్పీలేట్ జడ్జి యొక్క అన్వేషణ ట్రయల్ కోర్టుకు అనుగుణంగా లేదు. దావా భూములపై పిటిషనర్లు పేర్కొన్న స్వాధీన స్వభావం, స్వభావం, విచారణ న్యాయమూర్తి చెప్పిన దానికంటే భిన్నంగా ఉన్నాయి. అందువల్ల, పిటిషనర్లకు అనుకూలంగా దావా భూముల స్వాధీనాన్ని సమర్థిస్తూ దిగువ రెండు న్యాయస్థానాలు నమోదు చేసిన పిటిషనర్లకు అనుకూలంగా ఏకకాలంలో మరియు స్థిరమైన ఫలితాలు ఉన్నాయని చెప్పలేము.

97. పిటిషనర్ ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి వాదనలు వినిపిస్తూ, దావా భూములను స్వాధీనపరచుకున్నట్లు రుజువులు లేనప్పుడు డిక్లరేషన్ కోసం వేసిన దావా ఆచరణ సాధ్యం కాదని, ప్రత్యేక ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 కూడా దావాను విచారించడానికి అడ్డంకి అని వాదించారు.

98. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి ఈ అంశంపై చేసిన తీవ్రమైన పరిశోధనల ఆధారంగా ఈ వాదనలు ముందుకు వస్తున్నాయి. దావా నిర్వహణ న్యాయపరమైన అంశమని, అందువల్ల ఇది పూర్తిగా చట్టంపై ఆధారపడిన ప్రశ్న కాబట్టి రెండో అప్పీలులో మొదటిసారిగా లేవనెత్తే హక్కు పిటిషనర్లకు ఉందని వాదనలు వినిపిస్తున్నాయి.

99. సెక్షన్ 100 సిపిసి ప్రకారం ఈ దశలో తీర్పు పరిధిని పరిగణనలోకి తీసుకొని, రెండవ అప్పీలులో మొదటిసారిగా ఈ అభ్యర్థనను లేవనెత్తడానికి అనుమతించడాన్ని ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఎస్.ఎస్.భట్ తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు.

100. వాస్తవానికి పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది శ్రీ ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి లేవనెత్తిన ప్రశ్న ఆర్డర్ 2 సిపిసి ప్రకారం దావా రూపకల్పనకు సంబంధించింది. ఆర్డర్ 2 సిపిసి యొక్క రూల్ 1 ప్రకారం, వివాదస్పద విషయాలపై తుది నిర్ణయానికి మరియు వాటికి సంబంధించిన తదుపరి వ్యాజ్యాలను నివారించడానికి వీలుగా ప్రతి దావాను సాధ్యమైనంత వరకు రూపొందించాలి. ఆర్డర్ II CPC యొక్క ఈ రూల్ 1లో దావా యొక్క ఫ్రేమ్ ఈ విధంగా వివరించబడింది. ఆర్డర్ II CPC యొక్క రూల్ 2(1) ప్రకారం, చర్య యొక్క కారణానికి సంబంధించి పిటిషనర్ కు హక్కు ఉన్నట్లయితే, ప్రతి దావా మొత్తం క్లెయిమ్ ను చేర్చాల్సి ఉంటుంది.

101. దావా భూములపై తమ హక్కు, హక్కు, ఆసక్తిపై మేఘాలు కమ్ముకున్నాయని పేర్కొంటూ ప్రతివాదులు చనిపోయిన పిటిషనర్ పై తమ కేసును తెరపైకి తెచ్చారు. మృతుని మొదటి పిటిషనర్ ఈ భూముల్లోకి చొరబడేందుకు ప్రయత్నించాడని ఆరోపిస్తూ, ఆయనను అలా చేయకుండా శాశ్వత ఆంక్షలు విధించాలని వారు అభ్యర్థించారు. అందువల్ల, వారు ఏర్పాటు చేసిన పిటిషన్ లేదా కేసు దావాను రూపొందించడంలో ఆర్డర్ 2 సిపిసికి అనుగుణంగా ఉంటుంది మరియు ఆ ప్రక్రియలో, వారు నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 ను ఉపయోగించారు. అటువంటి పరిస్థితులలో, మరణించిన మొదటి అప్పీలుదారుడు ప్రతివాదిగా తన వాదనలో తనకు అందుబాటులో ఉన్న అన్ని అభ్యర్థనలను ప్రత్యేకంగా లేవనెత్తాలి, ప్రత్యేకంగా ఏదైనా కొత్త వాస్తవాలను అభ్యర్థించాలి మరియు ఆర్డర్ 8 నియమాలు 2 మరియు 5 సిపిసి ప్రకారం ఆరోపణలు లేదా వాస్తవాలను నిర్దిష్టంగా తిరస్కరించాలి.

102. మృతుడి మొదటి అప్పీలుదారుడు తన లిఖితపూర్వక వాంగ్మూలంలో తన నిర్దిష్ట కేసును డిఫెన్స్ లో ప్రస్తావించాడు, ఇటువంటి వాస్తవాలను మరియు వాదిలో ఆరోపణలను ఖండించాడు. లిఖితపూర్వక ప్రకటనలో దావా యొక్క ప్రశ్నార్థక ఫ్రేమ్ మరియు అతనిపై ప్రతివాదులు కోరిన ఉపశమనం యొక్క స్వభావాన్ని పేర్కొనలేదు. నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 ప్రకారం సూట్ క్లెయిమ్ సరైనది కాదని, నిషేధించబడిందని లిఖితపూర్వక ప్రకటనలో నిర్దిష్ట అభ్యర్థన లేదు.

103. అందువల్ల, పిటిషనర్ల తరపున ఈ రెండవ అప్పీలులో లేవనెత్తవలసిన కొత్త పిటిషన్ ఇది. అభ్యర్థనల ఆధారంగా లేని ఏ అభ్యర్థననైనా రెండవ అప్పీలులో మొదటిసారి లేవనెత్తడానికి వీల్లేదు. ట్రయల్ కోర్టులో లేదా మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టులో ఏర్పాటు చేయని కేసును రెండవ అప్పీలులో మొదటిసారి లేవనెత్తడానికి అనుమతించలేము. కనెక్టికట్ హైర్ ఇన్స్ట్రక్షన్స్ కంపెనీ వర్సెస్

KAVANAGH19 కేసులో క్వీన్స్ బెంచ్ తీర్పుతో పాటు పలు తీర్పులను పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది ఎం.రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి ఆధారపడ్డారు. 6వ పేజీలోని చట్టం యొక్క ప్రకటన ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

"..... చివరి ప్రయత్నంగా కోర్టులో, ఒక డాక్యుమెంట్ నిర్మాణంపై, లేదా వివాదాలకు అతీతంగా అంగీకరించిన లేదా రుజువు చేయబడిన వాస్తవాలపై మొదటిసారిగా చట్టం యొక్క ప్రశ్న లేవనెత్తినప్పుడు, పిటిషన్ ను విచారించడం సమర్థమైనది మాత్రమే కాదు, న్యాయ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా సముచితమైనది కూడా. వాస్తవానికి సంబంధించిన మంచి ప్రశ్నలను నిర్ణయించకుండా పిటిషన్ ను పరిష్కరించలేనప్పుడు, అంతిమ సమీక్ష యొక్క న్యాయస్థానం దిగువ న్యాయస్థానాల కంటే చాలా తక్కువ ప్రయోజనకరమైన స్థానంలో ఉంచబడినప్పుడు, ఆ మార్గాన్ని అవలంబించడం యొక్క ప్రయోజనాన్ని అనుమానించవచ్చు. అయితే, తాము నిర్ణయించాలని కోరిన సాక్ష్యాధారాలు పూర్తిగా దర్యాప్తు చేస్తే వాస్తవాలు కొత్త పిటిషన్ కు మద్దతిస్తాయని కోర్టు సంతృప్తి చెందితే తప్ప, ఎట్టిపరిస్థితుల్లోనూ ఈ మార్గాన్ని అనుసరించరాదని చెప్పడానికి వారి లార్డ్ షిప్ లు ఏమాత్రం సంకోచించవు.....

104. రఘుబన్స్ నారాయణ్ సింగ్ వర్సెస్ ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం BIJNOR20 కలెక్టర్ ద్వారా ఇదే సందర్భంలో ప్రివీ కౌన్సిల్ పై తీర్పును ఆమోదించారు.

105. యశ్వంత్ దేవరావ్ దేశ్ ముఖ్ వర్సెస్ వాల్ చంద్ రామ్ చంద్ KOTHARI21 కూడా పిటిషనర్ల కోసం ఆధారపడతారు, ఇక్కడ ప్రివీ కౌన్సిల్ యొక్క అదే తీర్పును పేరా-16 లో పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు. కిషోరి లాల్ వర్సెస్ బేగ్ రాజ్ అండ్ OTHERS22 స్పెసిఫిక్ రిలీఫ్ యాక్ట్, 1877లోని సెక్షన్ 42 (స్పెసిఫిక్ రిలీఫ్ యాక్ట్ 1963 సెక్షన్ 34) వర్తింపజేయడం ద్వారా మొదటి అప్పీలులో కూడా దావా నిర్వహణకు సంబంధించిన అభ్యంతరాన్ని ఏ దశలోనైనా లేవనెత్తవచ్చు. కాశీపతి వర్సెస్ ఇ.సుబ్బారావు PAWER23 కూడా ఇదే పనిగా పిటిషనర్ల కోసం ఆశ్రయిస్తున్నారు. అయితే ఈ తీర్పులో సేల్ డీడ్ ను సక్రమంగా నమోదు చేయనందుకు సంబంధించి రెండో అప్పీల్ లో తొలిసారిగా లేవనెత్తాలని కోరిన పిటిషన్ కు అనుమతి లేదు.

106. బనార్స్ దాస్, మరో వి.కాన్స్టామ్, OTHERS24 కూడా పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది ఇదే సందర్భంలో, పరిమితి అనేది వాస్తవం మరియు చట్టం యొక్క మిశ్రమ ప్రశ్న, హైకోర్టులో రెండవ అప్పీలులో మొదటిసారి లేవనెత్తడానికి వీల్లేదని భావించారు.

107. అదేవిధంగా, జగదీష్ చందర్ చటర్జీ మరియు ఇతరులు వి. శ్రీ శ్రీ కిషన్ మరియు ANOTHER25 కూడా పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాదిపై ఆధారపడి ఉన్నారు, ఒప్పంద కొలుకు సంబంధించిన రెండవ అప్పీలులో హైకోర్టు ఇరుపక్షాలను పరిష్కరించడానికి అనుమతించే కొత్త అంశాన్ని లేవనెత్తడం మరియు నోటీసు ద్వారా దానిని తొలగించడం సమర్థించబడింది.

108. బాలకిషన్, మరో వి.మోహిన్ భాయ్ (మృతుడు) ఎల్ఆర్ఎస్, OTHERS26 ద్వారా పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది కూడా ఆధారపడ్డారు, మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టుకు చెందిన ఒకే ఒక్క న్యాయమూర్తి, అంగీకరించిన వాస్తవాల ఆధారంగా రికార్డులపై స్వచ్ఛమైన చట్ట పేటెంట్ ప్రశ్నకు అనుమతి ఇచ్చారు, రెండవ అప్పీలులో మొదటిసారిగా.

109. నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 మరియు దాని అనువర్తనం రామ్ శరణ్ మరియు మరొకటి వర్సెస్ ఎస్.ఎం.టి. గంగా దేవి 27 మీద ఆధారపడి ఉంది. ఈ తీర్పులోని పేరా-4లో వాస్తవాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని ఇలా పేర్కొన్నారు.

ప్రత్యేక ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 42 ద్వారా ఈ వ్యాజ్యం దెబ్బతింటుందని హైకోర్టుతో ఏకీభవిస్తున్నాం. నిజనిర్ధారణ కోర్టులు కనుగొన్న ప్రకారం గంగా దేవి కొన్ని ఆస్తులను కలిగి ఉంది. పిటిషనర్లు ఆ ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకోవాలని కోరలేదు. సూట్ ఆస్తులకు తామే యజమానులమని డిక్లరేషన్ మాత్రమే ఇచ్చారు. అందువల్ల సూట్ నిర్వహణ సాధ్యం కాదు' అని పేర్కొన్నారు.

110. జియాస్ కౌర్ వర్సెస్ రఘుబీర్ SINGH28 ఈ తీర్పును అనుసరించారు. ఈ తీర్పులోని 10 నుంచి 13 పేరాల్లో దావాలో కోరిన ఉపశమనం ఆధారంగా వాస్తవ పరిస్థితి ఇలా ఉంది.

"10. డిక్లరేషన్ కోసం ప్రార్థన చేయడమే కాకుండా, ప్రతివాది దావా ఆస్తిని విడదీయకుండా లేదా దానిలో పిటిషనర్ యొక్క శాంతియుత స్వాధీనానికి ఆటంకం కలిగించకుండా శాశ్వత నిషేధాజ్ఞల కోసం ఒక డిక్రీ కోసం ఒక డిక్రీ కూడా

ఉన్నట్లు ప్రాథమికంగా తెలుస్తోంది. స్వాధీనానికి కూడా డిక్రీ కోసం ప్రత్యామ్నాయ ప్రార్థన ఉంది.

11. ఫ్లెయింట్ లో చేసిన ప్రార్థనలను బట్టి, శాశ్వత నిషేధాజ్ఞల పర్యవసాన ఉపశమనాన్ని ప్రార్థించినట్లు స్పష్టమవుతోంది మరియు ట్రయల్ కోర్టు ముందు ప్రస్తుత రూపంలో దావా నిర్వహణకు సంబంధించిన నాల్గవ సమస్యను లేవనెత్తారు, అయితే ప్రతివాది దీనిని ఒత్తిడి చేయలేదు లేదా మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు ముందు అటువంటి ప్రశ్న ఏదీ లేవనెత్తలేదు.

12. ఈ కేసు కేవలం డిక్లరేషన్ కోసమేనని, ప్రత్యేక ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 ప్రకారం అది ఆచరణ సాధ్యం కాదని హైకోర్టు తేల్చిచెప్పడం సరికాదు. రామ్ శరణ్ (సుప్ర)లో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై హైకోర్టు ఆధారపడటం కూడా సరికాదు. రామ్ శరణ్ (సుప్ర)లోని తీర్పును బట్టి, ఆ దావాలో పిటిషనర్ కేవలం తాము ఆస్తికి యజమానులమని డిక్లరేషన్ మాత్రమే పేర్కొన్నారని, వారు ఆ ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకోవాలని కోరలేదని స్పష్టమవుతోంది. 13. పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల, ఈ దావా నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 పరిధిలోకి రాదని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. రామ్ శరణ్ (సుప్ర)లో తీర్పు పూర్తిగా భిన్నమైన వాస్తవాలపై ఇవ్వబడింది మరియు ప్రస్తుత కేసుకు వర్తింపజేయలేము. అందువల్ల, కేసు యొక్క అంగీకరించిన వాస్తవాలను మరియు నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 కు సంబంధించిన న్యాయపరమైన ప్రశ్నను తప్పుగా అర్థం చేసుకోవడంపై హైకోర్టు దిగువ న్యాయస్థానాల ఉమ్మడి తీర్పును తిప్పికొట్టింది.

111. ఈ విషయంలో అప్పీలుదారుల తరపు న్యాయవాది అరుల్మిగు చొక్కానాథ స్వామి కోయిల్ ట్రస్ట్, విరుదునగర్ వర్సెస్ చంద్రన్, OTHERS29. వాస్తవ పరిస్థితిని పరిగణనలోకి తీసుకుని ఈ తీర్పులోని 35వ పేరాలో ఇలా పేర్కొన్నారు.

"జప్తులో లేని పిటిషనర్ తప్పనిసరి నిషేధాజ్ఞలతో పాటు డిక్లరేషన్ ఉపశమనం మాత్రమే కోరారు. పిటిషనర్ ఆధీనంలో లేనందున, స్వాధీనం రికవరీ యొక్క ఉపశమనం పిటిషనర్ క్లెయిమ్ చేయాల్సిన మరింత ఉపశమనం. స్వాధీనాన్ని

రికవరీ చేయకుండా కేవలం డిక్లరేషన్ కోసం పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన దావా సమర్థనీయం కాదని, ట్రయల్ కోర్టు ఈ దావాను కొట్టివేసింది. ట్రయల్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును హైకోర్టు పట్టించుకోలేదని, ట్రయల్ కోర్టు ఇచ్చిన పై వాదనను కొట్టిపారేయలేదని పేర్కొంది.

112. సి.మహ్మద్ యూనస్ వర్సెస్ సయ్యద్ యునిస్సా, OTHERS30 కూడా పిటిషనర్ల కోసం ఆధారపడతారు. డిక్లరేషన్ కోసం దావా వేయడం డిక్లరేషన్ కు సూట్ కాదని, డిక్లరేషన్ కు, మరింత ఉపశమనం కోసం ఇది సూట్ అని పేర్కొంటూ, ఒక డిక్లరేషన్ పై ఆధారపడిన నిర్దిష్ట కేసులో తదుపరి ఉపశమనం ఎల్లప్పుడూ ప్రతి కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై ఆధారపడి ఉంటుందని పేర్కొంది.

113. సూరనేని లక్ష్మి వర్సెస్ బి.వెంకట దుర్గారావు, ANOTHER31 కేసులో ఈ కోర్టు డివిజన్ బెంచ్ హైదరాబాద్లో ఉన్నప్పుడు ప్రత్యేక ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34, 41ల ప్రభావాన్ని పరిశీలించింది. సెక్షన్ 34 కింద కోరిన డిక్లరేషన్ రిలీఫ్ సమగ్రమైనది కాదని, డిక్లరేషన్ కోరినప్పుడు దావాలో పలు పక్షాలకు వ్యతిరేకంగా అనేక అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సి ఉంటుందని ఈ తీర్పులో పేర్కొన్నారు.

114. మునిసామి వర్సెస్ మణిముత్తు ACHARI32 కూడా పిటిషనర్ల కోసం ఆధారపడతారు. అయితే ఈ తీర్పులో, నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 ప్రకారం డిక్లరేషన్ రిలీఫ్ తో పాటు పర్యవసాన ఉపశమనం కోరిన వాస్తవాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని, ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 34 కింద కేవలం ట్రైటల్ డిక్లరేషన్ మాత్రమే నిషేధించబడుతుందనే వాదనను తోసిపుచ్చారు.

115. నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 ప్రకారం వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో, అవసరమైనప్పటికీ, పర్యవసాన ఉపశమనం లేనప్పుడు డిక్లరేషన్ కోసం దావా వేయడం సాధ్యం కాదు. సెక్షన్ 34 ప్రకారం కోర్టు చేసేదేమిటంటే, అటువంటి పాత్రకు లేదా హక్కుకు హక్కును నిరాకరించే లేదా తిరస్కరించే వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా నిర్దిష్ట వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో ఒక ఆస్తిపై ఇప్పటికే ఉన్న చట్టపరమైన స్వభావాన్ని లేదా హక్కును ప్రకటించడం. ఇది పూర్తిగా విచక్షణ ఉపశమనం. నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 ప్రకారం ఎటువంటి కొత్త హక్కు లేదా చట్టపరమైన స్వభావం సృష్టించబడదు. నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 యొక్క నిబంధన

ప్రకారం, మరింత ఉపశమనం కోరవలసి వచ్చినప్పుడు మరియు పిటిషనర్ అలా చేయనప్పుడు కోర్టు అటువంటి ప్రకటన చేయకూడదని నిర్దేశిస్తుంది.

116. నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 యొక్క అవసరాలకు అనుగుణంగా ఈ దావాను సరైన ఫ్రీమ్ లో ఉంచారు. అందువల్ల, నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 కింద బార్ ఉనికిలో లేదు. అంతేకాక, నిర్దిష్ట ఉపశమన చట్టంలోని సెక్షన్ 34 యొక్క ఈ అనువర్తనం, వాస్తవం మరియు చట్టం యొక్క మిశ్రమ ప్రశ్న. ఇది పూర్తిగా చట్టానికి సంబంధించిన విషయం కాదు.

117. సంతోష్ హజారీలో, హైకోర్టు ముందు మొదటిసారి లేవనెత్తిన కొత్త అంశం యొక్క ప్రభావం, చట్టానికి సంబంధించిన గణనీయమైన ప్రశ్న కాదా, పైన పేర్కొన్న 15వ పేరాలో పరిగణనలోకి తీసుకోబడింది. 118. సెక్షన్ 100 సీపీసీకి సంబంధించిన సూత్రాలను క్రోడీకరించి బూదిరెడ్డి చంద్రయ్య, మరో వి.అరిగెల లక్ష్మి, ANOTHER33 లలో సంతోష్ హజారీ ప్రస్తావన ఉంది. పేరా-12లో పేరా-13లోని మరిన్ని పరిశీలనలు కూడా సముచితంగా ఉన్నాయి:

12. ఈ కేసుకు సంబంధించిన సెక్షన్ 100 సీపీసీకి సంబంధించిన సూత్రాలను ఈ విధంగా పరిశీలించవచ్చు:-

(1) ఒక డాక్యుమెంటులోని పాఠ్యాంశాలు లేదా విషయాల నుండి వాస్తవాన్ని అంచనా వేయడం అనేది వాస్తవానికి సంబంధించిన ప్రశ్న. కానీ ఒక డాక్యుమెంట్ యొక్క నిబంధనల యొక్క చట్టపరమైన ప్రభావం అనేది చట్టానికి సంబంధించిన ప్రశ్న. ఏదైనా న్యాయ సూత్రాన్ని అన్వయించే డాక్యుమెంట్ నిర్మాణం కూడా చట్టానికి సంబంధించిన ప్రశ్న. అందువల్ల, ఒక పత్రాన్ని తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నప్పుడు లేదా ఒక పత్రాన్ని అర్థం చేసుకోవడంలో ఒక న్యాయ సూత్రాన్ని తప్పుగా అన్వయించినప్పుడు, అది చట్టం యొక్క ప్రశ్నకు దారితీస్తుంది.

(2) ఈ కేసు కేవలం చట్టానికి సంబంధించిన సమస్య కాదని, చట్టానికి సంబంధించిన గణనీయమైన ప్రశ్న అని హైకోర్టు సంతృప్తి చెందాలి. కేసు యొక్క నిర్ణయంతో సంబంధం ఉన్న చట్టం యొక్క ప్రశ్న (అనగా, దావాలో భాగస్వాముల హక్కులను ప్రభావితం చేసే ఒక ప్రశ్న) చట్టం యొక్క గణనీయమైన ప్రశ్న అవుతుంది, చట్టం యొక్క నిర్దిష్ట నిబంధనలు లేదా కట్టుబాట్ల పూర్వపరాల

నుండి ఉద్భవించే స్థిరమైన న్యాయ సూత్రం పరిధిలోకి రాకపోతే, మరియు, ఇది చర్చనీయమైన చట్టపరమైన సమస్యను కలిగి ఉంటుంది. ఒక విరుద్ధమైన పరిస్థితిలో చట్టం యొక్క గణనీయమైన ప్రశ్న కూడా ఉత్పన్నమవుతుంది, ఇక్కడ చట్టపరమైన స్థితి స్పష్టంగా ఉంటుంది, చట్టం యొక్క వ్యక్తీకరణ నిబంధనలు లేదా కట్టుబాట్ల కారణంగా, కానీ దిగువ కోర్టు అటువంటి న్యాయ సూత్రానికి విరుద్ధంగా వ్యవహరించడం లేదా విస్మరించడం ద్వారా ఈ విషయాన్ని నిర్ణయించింది. రెండవ రకం కేసులలో, చట్టం యొక్క గణనీయమైన ప్రశ్న ఉత్పన్నమవుతుంది ఎందుకంటే చట్టం ఇప్పటికీ చర్చనీయాంశంగా ఉంది, కానీ ఒక భౌతిక సమస్యపై తీసుకున్న నిర్ణయం చట్టం యొక్క స్థిరమైన స్థానాన్ని ఉల్లంఘిస్తుంది.

13. కింది కోర్టుల సమకాలీన ఫలితాల్లో హైకోర్టు జోక్యం చేసుకోరాదన్నది సాధారణ నియమం. కానీ ఇది సంపూర్ణ నియమం కాదు. బాగా గుర్తించబడిన కొన్ని మినహాయింపులు (i) దిగువ న్యాయస్థానాలు భౌతిక సాక్ష్యాలను విస్మరించాయి లేదా ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలపై వ్యవహరించలేదు; (2) న్యాయస్థానాలు చట్టాన్ని తప్పుగా వర్తింపజేయడం ద్వారా నిరూపితమైన వాస్తవాల నుండి తప్పుడు అంచనాలను పొందాయి; లేదా (iii) న్యాయస్థానాలు తప్పుగా రుజువు భారాన్ని మోపాయి. 'సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా నిర్ణయం' అని మనం ప్రస్తావించినప్పుడు, ఇది పూర్తిగా సాక్ష్యాల కొరత ఉన్న కేసులను సూచించడమే కాకుండా, మొత్తంగా తీసుకున్న సాక్ష్యం కనుగొనడానికి సహేతుకంగా మద్దతు ఇవ్వలేని ఏదైనా కేసును కూడా సూచిస్తుంది.

119. మల్లన్నగౌడ, ఇతరులు వర్సెస్ నింగనగౌడ, OTHERS34 సెక్షన్ 100 సిపిసి కింద మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో జోక్యం చేసుకునే అధికార పరిధిని పేరా-10లో ఇలా పేర్కొన్నారు.

10. మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు వాస్తవాలపై చివరి కోర్టు. సెక్షన్ 100 సిపిసి కింద హైకోర్టు తన అధికార పరిధిని ఉపయోగించి మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు తీర్పులో జోక్యం చేసుకోరాదని ఈ కోర్టు పదేపదే పేర్కొంది.

120. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాదులు బి.పుష్యమ్మ వర్సెస్ జాయింట్ కలెక్టర్, రంగా రెడ్డి, కాసు రాయపరెడ్డి వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ ఏపీ 36. అయితే ఈ రెండు తీర్పులు ఏపీ రైట్స్ ఇన్ ల్యాండ్ అండ్ పట్టాదార్ పాస్ బుక్ యాక్ట్ 1971లోని నిబంధనల ప్రభావానికి సంబంధించినవి కావు.

121. పై తీర్పుల్లో పేర్కొన్న సెక్షన్ 100 సీపీసీకి సంబంధించిన అంశాలను గుర్తుంచుకోవాలి. పిటిషనర్ల తరపున రెండో అప్పీలులో విచారణ సందర్భంగా లేవనెత్తిన కొత్త ప్రశ్నలతో సహా చట్టానికి సంబంధించిన గణనీయమైన ప్రశ్నలు ఉత్పన్నం కాలేదని లేదా పరిశీలనలో ఉన్నాయని రికార్డులో ఉన్న అంశాల వెలుగులోకి వచ్చింది. ఈ కేసు నిర్ధారణ కోసం చట్టానికి సంబంధించిన గణనీయమైన ప్రశ్నలను కలిగి లేదని ఈ కోర్టు సంతృప్తి చెందింది. అందువల్ల, విజ్ఞుడైన అప్పీలేట్ జడ్జి యొక్క డిక్రీ మరియు తీర్పులో జోక్యం అవసరం లేదు. దీంతో రెండో అప్పీలును కొట్టివేయాల్సి వచ్చింది.

122. ఫలితంగా, దిగువ అప్పీలేట్ కోర్టు యొక్క డిక్రీ మరియు తీర్పును ధృవీకరిస్తూ రెండవ అప్పీలు కొట్టివేయబడుతుంది. ఈ రెండో అప్పీలులో పార్టీలు తమ సొంత ఖర్చులను భరించాలి. మధ్యంతర ఉత్తర్వులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని రద్దు చేయాలి. పెండింగ్ లో ఉన్న పిటిషన్లన్నీ మూసి వేయటమైనది.

జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

Dt: 04.10.2021

గమనిక: ఎల్.ఆర్.కాపీ మార్క్ చేయాలి.

B/o.Rns

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

రెండవ అప్పీలు నెంబరు.440 ఆఫ్ 2000

తేది: 04.10.2021 .

Rns